

IZVJEŠĆE O OSTVARIVANJU I VREDNOVANJU PLANA, PROGRAMA I KURIKULUMA VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2018./19.

Vrednovanje i izvješćivanje rezultat je timskog rada:
odgojiteljica Vrtića, pedagoginje i ravnateljice

Na temelju članka 32. Statuta Dječjeg vrtića Zraka sunca, Križevci Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca, na sjednici održanoj 22.07.2019. god., donijelo je

ODLUKU

o prihvaćanju Vrednovanja kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2018./19. godinu.

1. Prihvaća se Vrednovanje kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2018./19. godinu.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 601-01/19-01/96
UrBroj: 2137-61-01-19-01
Križevci, 22.07.2019.

Vrednovanje i izvješće razmotrilo je i usvojilo Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca na sjednici održanoj 22.07.2019.u sastavu:

Predsjednica Upravnog vijeća: Branka Kopilović
Predstavnica Grada: Dijana Marković / Krešimir Brunović
Predstavnica roditelja: Mateja Forjan
Predstavnici osnivača Djelo Marijino-Pokret Fokolara
Marija Fabjan, Stjepan Balen i Marija Baturina
Predstavnica odgojitelja i stručnih suradnika: Vesna Žuti

Ravnateljica:
Terezija Horvat

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Ustrojstvo rada
3. Materijalni uvjeti rada
4. Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece
5. Odgojno-obrazovni rad
 - 5.1. Izvješće o realizaciji programa odgojno-obrazovnog rada u mješovitim skupinama
 - 5.2. Izvješće o realizaciji programa odgojno-obrazovnog rada po dobnim skupinama
 - 5.3. Izvješće o ostvarivanju kurikuluma predškole
 - 5.4. Posebni programi
 - 5.4.1. Kraći program ranog učenja engleskog jezika
 - 5.4.2. Igraonica za potencijalno darovitu djecu
 - 5.4.3. Izvješće o radu s djecom s posebnim potrebama i poteškoćama u razvoju
 - 5.4.4. Izvješće o radu s djecom s poremećajima jezično-govorne komunikacije
6. Naobrazba i stručno usavršavanje radnika
 - 6.1. Individualno stručno usavršavanje
 - 6.2. Skupni oblici usavršavanja
7. Suradnja s roditeljima
8. Suradnja s vanjskim čimbenicima koji su sudjelovali u ostvarivanju zadaća Kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada

1. UVOD

U plan, program i kurikulum, dva osnovna dokumenta našeg Vrtića unijeli smo cjelovit rad, ne samo rad pojedinih odgojnih skupina. Želja nam je bila istaknuti naš zajednički rad na svemu za što smo se na početku godine opredijelili i usmjerili, a to je humanistički pristup, humane vrednote, njihovo usvajanje i življenje. Kao reflektivni praktičari proučavali smo i istraživali te pojave u odgojno obrazovnom procesu i na kraju možemo vrednovati postignute rezultate i praksu vrtića u cjelini. Ističemo zadovoljstvo odgojno obrazovnom praksom za koju smo se opredijelili jer pridonosi cjelovitom i svestranom odgoju djece, utemeljenom na kršćanskim i humanističkim vrijednostima, prožetim elementima Agazzi metode i Pedagogije zajedništva, jer nudi novu kvalitetu života i posebni program koji promiče: poznavanje samoga sebe, razvoj samokontrole i osjećaj odgovornosti, samopouzdanje, uvažavanje i ljubav za druge, kulturu davanja, prihvaćanja i mira, odnose s vršnjacima, s odraslima, s drugim kulturama, sa svijetom, dijalog, timski rad, i pravilan odnos prema prirodi.

Iza nas je još jedna uspješna godina rada prepuna različitih aktivnosti, serija iskustava za djecu, usvojenih novih kompetencija i mnogih vrijednosti. Planiranje, ostvarivanje i vrednovanje rada Vrtića provodili smo primjenjujući polazišta, vrijednosti, načela i ciljeve koncepcije Nacionalnog kurikulumu, istovremeno razvijajući svoje specifičnosti alternativnog odgojno obrazovnog programa temeljenog na Pedagogiji zajedništva i odgojnim smjernicama metode Agazzi.

Nacionalni kurikulum usmjeravao nas je na osiguravanje visoke razine kvalitete odgojno obrazovne prakse i stalnu evaluaciju tijekom cijele godine. Kontinuirano smo analizirali postojeću praksu, dokumentirali dobre primjere rada iz čega su nastajala izvješća pojedinih timova odgojitelja okupljenih oko istih projekata u odgojnim skupinama. Za standard i procjenu kvalitete našeg Kurikuluma uzimali smo implementaciju ciljeva, dobrobiti, vrijednosti i kompetencija sadržanih u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj. Tako je nastajala naša unutarnja procjena kvalitete koja je uključivala sve sudionike odgojno obrazovnog procesa: odgojitelje, druge stručne djelatnike (pedagoga, logopeda, zdravstvenu voditeljicu, psihologa), ravnatelja, roditelje i djecu. Pedagog je izradio referentne točke po kojima su odgojitelji činili procjenu kvalitete i dali velik doprinos u nastajanju cjelovitog vrednovanja Kurikuluma i Izvješća o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada.

Skrećemo pozornost na dječju percepciju našeg Vrtića izraženu u likovnom radu na naslovnici ovog Izvješća. Vrtić je prava dječja kuća puna cvijeća i veselih lica na prozorima.

2. USTROJSTVO RADA

Ustroj, prva pojava koju u Izvješću komentiramo odnosi se na kompletnu organizaciju rada. Za procjenu ustroja upitali smo se u kojoj mjeri je olakšavao i unaprijeđivao razvoj i učenje djece koja su pohađala vrtić. Za naš ustroj možemo reći da je bio dobar jer je osiguravao uvjete za ostvarivanje odgojno obrazovnih zadataka u pogledu proklamiranih ciljeva odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi a to je poticanje svih aspekata razvoja. Osnovna vrijednost našeg ustroja je u tome što je djetetu omogućavao aktivno učešće u zajednici djece i odraslih, u uvjetima koji su maksimalno prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima, interesima i razvojnim potrebama. Naša je organizacija bila prvenstveno prilagođena djetetu i njegovim potrebama, a tek poslije toga potrebama roditelja i odraslih u vrtiću.

Dječji vrtić Zraka sunca ove pedagoške godine provodio je **redoviti cjelodnevni 10-satni alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi** za djecu rane i predškolske dobi uz stručnu pomoć i podršku MZOS, AZOO, te Instituta „PASQUALI – AGAZZI“, Mompiano Brescia u Italiji.

Pedagoška godina 2018./2019. započela je 03. rujna 2018. godine.

Redovitim 10-satnim programom tokom godine bilo je obuhvaćeno 124-ero polaznika, od tog broja 35-ero djece školskih obveznika..

U vrtiću je radilo 19 radnika i 6 vanjskih suradnika.

Redoviti program u trajanju od deset sati dnevno odvijao se u četiri mješovite vrtićke skupine i jednoj jasličkoj.

Radno vrijeme vrtića je od 6:15 do 16:15 sati, a otvorenost Vrtića je bila do 17:00 sati

Unutar **10-satnog** programa s ciljem obogaćivanja odgojno-obrazovnog rada s djecom provodili smo:

- Preventivni i zaštitni program,
- Individualne programe inkluzije djece s posebnim potrebama i
- Program izleta i posjeta.

Tri dana u tjednu, uglavnom u vremenu od 10:15 do 11:15 sati program smo ostvarivali sa skupinama iste dobi djece i to za:

- skupinu djece u 3. godini života,
- skupinu djece u 4. godini života,
- skupinu djece u 5. godini života

Od posebnih programa ove pedagoške godine provodili smo:

- Program ranog učenja stranog jezika (engleski)

Od programa javnih potreba provodili smo:

- Programa predškole,
- Program za potencijalno darovitu djecu
- Programe za djecu s teškoćama u razvoju.

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada sudjelovali su:

Ravnateljica:

- Terezija Horvat, VŠS, odgojitelj s kanonskim mandatom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode

odgojiteljice:

- Ružica Bjeličić, VŠS, odgojitelj savjetnik s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,

- Sanja Katanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode, voditelj programa rada za potencijalno darovitu djecu,
- Vesna Žuti, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,
- Andreja Skalički, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i B2 stupnjom engleskog jezika, voditelj programa ranog učenja engleskog jezika ,
- Danijela Bermanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,
- Marusja Mesaroš, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, na porodiljnom,
- Ivana Orehovački, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,
- Jelena Šaško, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, i stručnim usavršavanjem iz Agazzi metode,
- Darinka Škrebek, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,
- Jasna Berend, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,
- Sanja Đurec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,
- Dragana Pavić, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, na porodiljnom
- Tamara Bogdanović, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, zamjena za odgojitelja na porodiljnom
- Božica Kovačić, VŠS, odgojitelj pripravnik
- Maja Ferencak, VŠS, odgojitelj pripravnik.

blagajnički i administrativni radnik:

- Josip Horvat, SSS

stručno pedagoški radnik:

- Darinka Škrebek, VŠS

kuharica:

- Ivančica Jurić, SSS

pomoćna kuharica:

- Ana Agneza Anušić, OŠ

spremačice, pralje:

- Vesna Brnić, OŠ
- Nataša Račić, SSS

domar:

- Slavko Kalamiza, SSS

Vanjski suradnici: pedagog, zdravstvena voditeljica, psiholog, logoped, računovođa, pravnik.

Zaključak i zadaće za narednu godinu:

Stalno pratiti potrebe roditelja i djece te u skladu s njima intervenirati u procesu. Praćenje potreba roditelja za smještajem djece u vrtić te u skladu s time organizirati radno vrijeme u odgojnim skupinama s ciljem što bolje iskorištenosti i uspješnog ostvarivanja postavljenih zadaća. Potrebno je praćenje realizacije satnice svih zaposlenika s ciljem zadovoljavanja potreba naših korisnika roditelja i djece,

Organizirati unapređivanje i stručno usavršavanje svih zaposlenika s krajnjim ciljem poboljšanja kvalitete odgojno obrazovnog rada.

3. MATERIJALNI UVJETI RADA

U ovom dijelu Izvješća važno je istaknuti da smo raspolagali s dovoljno prostora kako u interijeru tako i u eksterijeru i da su djeca imala dovoljno slobodnog prostora za sve vrste aktivnosti. Posebno nas vesele uvjeti koji su osiguravali stalan kontakt djece s prirodom, poticanje praktičnih i radnih aktivnosti, sudjelovanje u životu i radu odraslih.

Ove godine preseliti smo povrtnjak u dvorište ispred Vrtića kako bi djeca dolazeći ujutro s roditeljima odmah ugledala vrt i promjene koje se svakodnevno događaju u njemu. Djeca su gotovo svakodnevno boravila u vrtu i uživala sve dobrobiti koje donosi rad i dodir sa zemljom. Djeca su u vrtu sadila, kopala, zalijevala, plijevala, grabljala lišće te košenu travu nosili u kompost. Izradili smo hranilišta za ptice i „hotel“ za kukce. Proširili smo vrt „gredicama u paletama“, dva manja cvijetnjaka tradicionalnog starinskog cvijeća u dvorištu, gredicu ljekovitog bilja za čaj i začinskog bilja kako bi nam hrana u vrtiću bila još ukusnija. U dvorište smo, u suradnji s roditeljima i domarom, izradili penjalice od panjeva i guma, cvijetnjak te začinski vrt.

Realizirano je i dovršenje sjenice u dvorištu Vrtića koja je zasigurno novi poticaj za druženje kako djece, roditelja i drugih posjetitelja. Sjenica je omogućila nesmetano odvijanje boravka na svježem zraku neovisno o vremenskim uvjetima te osigurala prostor za provedbu različitih aktivnosti u prirodi (slikanje, ručak u prirodi, istraživačke aktivnosti, stolno-manipulativne igre...)

U prostorima grada omogućavali smo doticaj sa sadržajima kulturne baštine i prošlosti. Vanjski prostor Vrtića, sam grad Križevci i njegove znamenitosti te interakcija s njim bio je didaktički instrument putem kojeg su djeca stjecala znanja cjelovito, o prošlosti i sadašnjosti, o specifičnom identitetu i kulturnoj baštini. Ti obilasci grada su postali putokaz za daljnja istraživanja, nadograđivanja i usvajanja novih spoznaja.

U interijeru smo vršili promjene tijekom cijele godine: obogaćivanje centara i oformljivanje novih na pr. oformljivanje centra tradicijske kulture i centara žive prirode. Od materijalnih poticaja posebno su nam vrijedni oni koje su izradili odgojitelji zajedno s djecom i roditeljima te oni koje su sakupili u svrhu obogaćivanja materijala za igru i istraživanje.

U unapređivanju prostorno-materijalnih uvjeta rada vodili smo brigu o sigurnosti i zaštiti djece. Tijekom čitave pedagoške godine osigurali smo bogate i raznovrsne materijale kako bi djeci različitih interesa i razvojnih mogućnosti pružili što više izbora za istraživanje i igru.

Također smo provodili intenzivniju interakciju s djecom:

-kroz literarna djela koja njeguju humane vrijednosti te omogućuju djeci doživljaje i učenje iskustvom, osjetilima i osjećajima.

-neposrednim bogaćenjem okruženja kroz centre i panoe: stariji pomažu mlađima (djeca su se trudila pomagati), Dobra djela, Kocka ljubavi, društvene igre s kojima su djeca razvijala **strpljenje, toleranciju i samopouzdanje**, Vaga dobrote kojom smo poticali ekspresiju doživljaja i osjećaja za humane vrijednosti te razvijanje tolerancije, **odgovornosti, iskrenosti i povjerenja**. Aktivno smo uključivali djecu u sve situacije uz prihvaćanje odgovornosti uzimajući u obzir sve aspekte djetetova razvoja uz poštivanje osobnosti i individualnih potreba svakog djeteta.

Muzej tričarija redovito smo nadopunjavali plodinama i materijalima koje su djeca sakupljala sama u neposrednom okruženju ili tijekom šetnje (kukuruz, žiri, kamenčići, lješnjaci, orasi, grančice, čepovi...)

U likovnim centrima djeca su imala priliku koristiti različite likovne materijale i tehnike te su na taj način razvijali kreativno izražavanje i prenosili stečene doživljaje.

Pratili smo aktualne dječje interese i na temelju njih uredili centre: centar trgovine, knjižnice, frizerski salon u kojem su djeca razvijala suradničko učenje, jačala socijalne vještine kao i početne predmatematičke i predčitalačke pojmove. Uz osnovne centre u prostorima odgojnih skupina: centar konstruiranja i građenja, stolno manipulativni centar, likovni centar, obiteljski centar kroz cijelu godinu imali smo i centar prirode koji smo oformili da bude fleksibilan i funkcionalan te smo ga postepeno povećavali. U njemu smo uzgajali različite biljke i sjemenke te smo na taj način usmjeravali djecu na osvještavanje humanih vrijednosti: **upornost, ljubav, strpljivost** kao najznačajnije vrijednosti u brizi za biljni i životinjski svijet. Djeca su u tim aktivnostima stekla nova znanja i vještine koja su primjenjivala u daljnjim aktivnostima iz čega možemo zaključiti da su napredovali do višeg nivoa razvoja.

Sporedni centri: centar kuhinje, frizer, trgovina, doktor, pošta i knjižnica izmjenjivali su se prema aktualnim interesima i potrebama.

Cjeloviti 10-satni program u pedagoškoj godini 2018./19. financiran je:

- iz sredstava proračuna Grada Križevaca (920,00 kn po djetetu),
- iz uplate roditelja korisnika (820,00 kn.),
- iz potpore ostalih zainteresiranih subjekata

Planirana ekonomska cijena bila je 1.740,00 kn (nisu uračunate igraonice).

Zaključak:

U našem alternativnom odgojno-obrazovnom programu prema koncepciji sestara Agazzi materijalni uvjeti su od samog početka bili osigurani kao odgojni ambijent s unutrašnjim i vanjskim prostorima ispunjenih stvarima i materijalima iz kojih proizlaze interesi djece za aktivnosti i koji angažiraju sva dječja osjetila te aktiviraju njihove sposobnosti.

Tijekom protekle pedagoške godine predmet stalnog promišljanja odgojitelja bio je kako prostor u kojem borave djeca učiniti primjereno strukturiranim, poticajnim i ugodnim za dijete. Svjesni činjenice da dijete u odgojnoj ustanovi prosječno boravi osam do deset sati dnevno i imajući u vidu da prostorno materijalni kontekst utječe na misli, osjećaje i djelovanje djeteta, bitnom zadaćom smo smatrali osigurati djetetu bogato i raznovrsno okruženje koje će mu omogućiti stjecanje različitih iskustava i znanja.

Uvažavajući različite potrebe i interese djece i dalje ćemo strukturirati prostor na način da sadrži raznovrsne centre aktivnosti: centar obiteljskih igara, građenja, početnog pisanja i čitanja, istraživanja, stolno manipulativnih aktivnosti, matematičkih igara, eko centra, ambulante, pošte, tržnice, banke, centar uljepšavanja, kazališta, centar za igru vodom i materijalima kao što su pijesak, zemlja, piljevina, lišće i dr. Kod formiranja centara nastojat ćemo da okruženje za življenje djece u vrtiću promovira imitaciju stvarnog života. U organizaciju prostora i dalje ćemo uključivati djecu čime ćemo osnaživati njihovo samopouzdanje i osjećaj kompetencije. Djeca će uvijek imati mogućnost samostalnog odabira aktivnosti i materijala, slobodan odabir partnera u igri, odabir vremena trajanja aktivnosti te slobodu izražavanja. Pravilno strukturiranim prostorom, rasporedom centara omogućavat ćemo djeci različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, te istovremeno nuditi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost.

4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Analizirali smo koje smo ciljeve planirali na početku godine te došli do zaključaka što smo ostvarili. U planu ciljevi su uglavnom bili: briga za zdravlje, rad na razvoju zdravstvene kulture, samozaštita zdravlja i prevencija povreda. Planirane zadaće odnosile su se na pružanje podrške djetetu u stvaranju navika zdravog načina života što je uključivalo pravilno provođenje higijenskih aktivnosti, boravak i puno kretanja na otvorenom, pravilnu prehranu, provođenje preventivnih mjera za očuvanje zdravlja djece te zaštitu zdravlja zubi. Opisat ćemo aktivnosti vezane za realizirane zadaće i sve ono što smo poduzeli.

Tijekom pedagoške godine 2018/19. interakcijskim radom počevši od djeteta, njegove obitelji do vrtića kao socijalne zajednice i drugih elemenata okoline bile su provođene stručne aktivnosti primarnog i preventivnog programa s ciljem ostvarivanja djetetovih prava na zdravlje i optimalan rast i razvoj. Posebnu pažnju posvetili smo prevenciji ozljeda djece rane i predškolske dobi te važnosti kretanja djece i utjecaja na njegov psihofizički rast i razvoj.

U svrhu boljeg upoznavanja roditelja o toj temi, za roditelje je održan roditeljski sastanak na kojem je predavač bila Tatjana Relić- Niemčić, dr.med.spec. pedijatrije („Sprečavanje nesreća i praćenje sigurnosti djece rane i predškolske dobi“). Za odgojiteljice je predavanje održala zdravstvena voditeljica na temu „Prva pomoć“. Suradivali smo i sa stomatologinjom koja je dva put godišnje djeci premazala zube, a edukativnu radionicu za djecu održao je i roditelj stomatolog.

Roditelje se redovito informiralo o aktualnim virozama, respiratornim infekcijama ili bolestima koje su se pojavljivale u vrtiću putem obavijesti ili promotivnog materijala u kutiću za roditelje.

Kroz program zdravstvene zaštite provedene su aktivnosti:

- provođeni su sistematski pregledi svakog novoupisanog djeteta prije dolaska u vrtić od strane pripadajućeg liječnika,
- otvoreni su novi zdravstveni kartoni za novoupisanu djecu radi provođenja aktivnosti dokumentiranja i evidencije,
- kod djece su izvršena antropometrijska mjerenja,
- praćene su epidemiološke situacije po skupinama (zimski mjeseci)
- interakcija s vanjskim suradnicima je bila učestala i poduzimane su preporučene sanitarno-epidemiološke mjere,
- provodili smo aktivnosti boravaka u prirodi,
- organizirali smo igre u dvorištu i terasama vrtića, druge tjelesne aktivnosti i natjecanja,
- vodila se briga o nabavi sanitetskog materijala, lijekova te sredstava za dezinfekciju da se popune kutije prve pomoći,
- svako dijete pod sumnjom na bolest (temperatura, kašalj, osip, probavne smetnje) bilo je izolirano iz skupine do ozdravljenja,
- kod manjih ozljeda i ogrebotina te krvarenja ili jednostavnijih hitnih stanja pružena je prva pomoć u vrtiću,
- tijekom pedagoške godine vršeno je praćenje i analiza povreda djece zbog realizacije mjera prevencije,
- djeci koja imaju posebne potrebe u njezi i brizi za zdravlje ili odgoj posvećena je posebna pažnja te stručan nadzor.

Program pravilne prehrane

Bitna zadaća ustanove bila je briga o prehrani djece. Pripremana je u skladu s HACCP-om, Prehrambenim standardom za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću-jelovnici i normativi, a jelovnik je sastavljan timski u suradnji kuharice, ravnateljice, zdravstvene voditeljice i nutricionistice.

U skladu s tim vodili smo računa o:

- količini i kalorijskoj vrijednosti obroka (4 obroka),
- boljoj kvaliteti i raznovrsnijoj prehrani (dvije vrste doručka, proslave rođendana sa svježim i suhim voćem te multivitaminskim napitkom),
- samoposluživanju djece već od 2. godine života,
- potrebi potrebnog pribora za jelo u svim odgojnim skupinama,
- stalno dostupnom voću u sobama na dohvat djece,
- alergijama na hranu,
- redovitim aktivnostima i utjecaju na jačanje zdravlja djece i proširenju spoznaja o tome.

Program sanitarno-higijenskih aktivnosti

Provođenjem ovog programa pridonosili smo cjelovitom razvoju osobnosti, kvaliteti života i ostvarivanju mjera sigurnosti i zaštite djece. Tijekom pedagoške godine vodila se briga o:

- provođenju i unapređivanju higijenskih uvjeta prostora u kojem djeca borave (sve prostorije, sobe dnevnog boravka, sanitarne prostorije) te pravilnom korištenju dezinfekcijskih sredstva,
- redovitom bojenju zidova, dezinficiranju prostorija, površina i zraka,
- unapređivanju i provođenju higijenskog održavanja vanjskih površina, pješčanika, igraćaka, koševa za otpadne tvari,
- unapređivanju pravilnog čišćenje i održavanja opreme (posteljno rublje,...) i igraćaka,
- održavanju mikroklimatskih uvjeta prostorija u kojima borave djece (prozračnost prostorija, temperatura, vlaga, osvjetljenje),
- provođenju opće i osobne higijene djece i djelatnika (higijena postelnog rublja, higijenska upotreba čaša, ručnika, maramica, higijenske odjeće i obuće),

Redovito su se provodile HACCP aktivnosti za kuhinju i pripadajuće prostore:

- provodilo se i unapređivalo mjere za pravilno sanitarno-higijenske uvjete u prostorijama za čuvanje, pripremanje i distribuciju hrane (dezinfekcija posuđa i pribora za jelo, ispravnost živežnih namirnica, pravilno rukovanje hranom, higijensko serviranje i konzumiranje hrane, higijensko prikupljanje i dispozicija otpadne hrane te neutrošenih količina jela, higijensko održavanje svih prostora i opreme, osiguranje pitke vode i higijenski nadzor).
- povremeno se organiziralo i provodilo mjere sanitarno-higijenskog nadzora tehnologije i namirnica i to:
 - mikrobiološka ispravnost namirnica, praćenje i evidencija nalaza (sanitarno higijenskih nadzora) periodičke kontrole tri puta godišnje ili prema epidemiološkoj indikaciji, briseva radnih površina, stolova, predmeta te briseva ruku radnika i pravovremeni sanitarni pregledi radnika, praćenje i evidencija nalaza,
 - mjere dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije-dva puta godišnje.

5. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Cijele pedagoške godine sustavno smo pratili, prikupljali informacije i vrjednovali odgojno obrazovni rad kako bismo na kraju mogli polučiti vidljive **sudove o cjelovitoj praksi Vrtića, procijeniti u čemu smo napredovali, što još trebamo unaprijediti, a sve s jedinom namjerom daljnjeg razvoja Vrtića.** U cijelom procesu vrjednovanja važna nam je bila **samospoznavanje** do koje smo dolazili **što točnijim opisom i procjenom našega rada unutar Vrtića i djelovanjem izvan njega.** **Dijete, središte odgojno obrazovnog procesa i njegove potrebe uključene u razvijanje vodećih ideja Vrtića odredile su nam pokazatelje na temelju kojih smo procjenjivali naš rad.** **Slijedom toga važne su nam bile razvojne osobine djeteta i naš doprinos u njihovom napredovanju prema višim razinama kao i življenje i usvajanje humanih vrijednosti.**

U žiži našeg interesa bio je Kurikulum i njegov sukonstruktivni proces razvoja kojeg su poticala djeca, odgojitelji, roditelji i vanjski čimbenici. Doprinos odgojitelja i svih članova stručnog tima bio je vidljiv u svim njegovim dijelovima, kako u pristupu djeci, osiguravanju poticajnog okruženja, sudjelovanja obitelji, planiranju i procjenjivanju tako i u stručnom usavršavanju. Odgojno obrazovni djelatnici s visokom dozom profesionalizma pridonijeli su da **ovu pedagošku godinu završimo uspješno,** da smo bili vrlo otvoreni prema promjenama, prema roditeljima i djeci, zadovoljavajući njihove potrebe i interese na najbolji mogući način. **Sa sigurnošću možemo ustvrditi da smo ostvarujući plan i program rada izgradili novo ozračje, ojačali komunikacijske veze i međusobne odnose, uvećali zadovoljstvo djece i roditelja, afirmirali Vrtić u širem i užem okruženju što nas dodatno motivira na sve veću kreativnost, profesionalnost i suradnju.** Uzimajući u obzir temeljne ciljeve Vrtića: prihvatiti i razumjeti dijete i njegove potrebe, uključiti ga u odgojno obrazovni proces te mu pomoći na njegovu putu razvoja i odrastanja, gradili smo postupno jedinstveni i sustavni način razvitka. Nastojali smo da naš Vrtić svakim danom sve više postaje živi organizam s mnoštvo specifičnosti koje mu daju **originalni identitet.** Postali smo **prepoznatljivi po etičkim vrijednostima,** posebno po **poticanju razvoja tolerancije prema različitostima, po humanim vrijednostima u komunikaciji u igri, u komunikaciji s prirodom i etno baštinom.**

Uopćeno govoreći rad se bazirao na jačanju odgojne funkcije vrtića s orijentacijom na humane vrijednosti te stvaranju uvjeta za unapređivanje i organiziranje aktivnosti djece na način da svaka situacija bude odgojna i zadovolji njihove razvojne potrebe na najbolji mogući način. Odgoj i obrazovanje se temelje na vrijednostima. Poučavanje vrijednosti nije samo odgovornost obrazovnih institucija nego i obitelji. Djeca počinju učiti vrijednosti vrlo rano, ona već s dvije godine imaju osjećaj što je dobro, a što loše. Taj moralni osjećaj povezan je s emocionalnim i socijalnim razvojem koji se događa unutar socijalnog okruženja, njegove obitelji. Vrtić se samo nadovezuje s poticanjem razvoja vrijednosti koji je već započeo u obitelji uz pretpostavku da vrtić i obitelj njeguju iste vrijednosti.

Nesporno je da pored kognitivnih sposobnosti i vještina mladi ljudi trebaju razvijati i usvajati nekognitivne, a to su vrijednosti, kompetencije i kvalitete koje će pridonijeti tome da se svijet učini boljim mjestom. **Odgoj i obrazovanje treba nam pomoći da postanemo mudre i dobre osobe.** Vrijednosti su sastavni dio svih kurikuluma iako se uče i razvijaju kroz djetetovo iskustvo sveukupnog okruženja više nego izravnim poučavanjem.

5.1. IZVJEŠĆE O REALIZACIJI PROGRAMA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U MJEŠOVITIM SKUPINAMA

Vrtić je polazilo 124-ero djece raspoređenih u četiri vrtičke i jednu jasličku mješovitu skupinu. Zahvaljujući radionici za novoupisanu djecu i partnerskom odnosu između odgojitelja i roditelja prilagodba djece na vrtić je protekla uspješno bez većih poteškoća.

Djeca su kroz igru i razne aktivnosti te uz pomoć lika Mrava usvojila Agazzi elemente:

- Upoznavanje Vrtića (unutarnji i vanjski materijalni kontekst),
- Upoznavanje svojeg znaka (odvajanje privatnih stvari od zajedničkih),
- Aktivnosti iz praktičnog života (serviranje, usvajanje higijenskih normi...),
- Osiguravanje socijalnog konteksta (s vršnjacima, odraslima),
- Upoznavanje garderobe (moje mjesto, mjesto od prijatelja...),
- Svaka stvar ima svoje mjesto (vanjski red pridonosi unutarnjem miru),
- Pravilan odnos prema didaktičkim materijalima,
- Upotreba boje glasa (za stolom, na tepihu, u slobodnoj igri),
- Upotreba znakova raspoloženja (sretan, tužan, ljut),
- Pripadnost skupini,
- Starije dijete pomaže mlađem,
- Neposredan kontakt s prirodom kroz aktivnosti u vrtu.

Već tijekom prilagodbe uočeno je da do 10% djece pokazuje promjene u ponašanju (strah od odvajanja, ispad bijesa, agresivnost, plačljivost, smetnje pažnje i koncentracije, stalno traženje pažnje).

Osiguravanjem uvjeta, kako materijalnih, tako i socio-kulturnih polazeći od dječjih interesa i unutrašnjih motiva indirektno smo utjecali na izbor aktivnosti i slobodu djeteta da sudjeluje u njima u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima.

Intenzivirali smo rad na:

-razvoju osnovnih tjelesnih potreba i čuvanju djetetova zdravlja i života,

-zadovoljavanju potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju,

-zadovoljavanju potrebe za raznolikom stimulacijom, novim doživljajima i predmetima bogate i promjenjive okoline,

-zadovoljavanju potrebe uzajamnosti komunikacije, pozitivne emocionalne klime, trajnosti veze s odraslima i drugom djecom.

Svakodnevno smo provodili različite vrste aktivnosti:

-životno praktične i radne vezane za biološke potrebe djeteta, njegu, svlačenje i oblačenje, samoposluživanje, kućne poslove, njegu biljaka i životinja, izradu predmeta i igračaka, serviranje stola, rad u vrtu,

-raznovrsne igre: simboličke, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima i dr.,

-društvene i društveno zabavne aktivnosti: završne prezentacije odgojno obrazovnog rada po dobnim skupinama, odlazak u kazalište, izleti, suradnja s Gradom,

-umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu, kao što su: slikovnice, likovna, književna, glazbena, scenska, filmska i druga djela,

-aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja djeteta: pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, dramsko-scensko izražavanje te izražavanje pokretom,

-istraživačko spoznajne aktivnosti: manipuliranje predmetima, promatranje i upoznavanje biljnog i životinjskog svijeta, pojava magnetizma, osjetila (dodir, miris, vid i sluh), otkrivanje i eksperimentiranje s bojama, verbalno rješavanje problema,

-specifične aktivnosti s kretanjem: tjelesno vježbanje, razvijanje osnovnih pokreta, prirodnih oblika kretanja i športskih vještina.

Obogaćivanjem vrtičke sredine kreirane s težnjom da dijete bude okruženo produktima ljudskog rada i stvaralaštva te objektima iz prirode utjecali smo na razvoj raznovrsnih aktivnosti iz kojih su nastajali cijeli projekti pojačanog odgojnog djelovanja u različitim životnim situacijama u Vrću i izvan njega s orijentacijom na humane vrijednosti.

Na ovo odgojno djelovanje djecu smo motivirali bogatim materijalnim okruženjem (Vaga dobrote, Kocka ljubavi, panoi „Živimo vrijednosti“ i Stariji pomažu mlađima“, te raznim literarnim djelima s tom tematikom).

Odgoj za vrijednosti

Poticanjem kreativnog i stvaralačkog duha kod djece, aktivnim sudjelovanjem i edukacijom poticali smo prosocijalni razvoj djece, međugeneracijsku i međuvršnjačku solidarnost te opće ljudske vrijednosti. Kroz cilj projekta razvili smo senzibilitet djece za poštivanje različitosti, socijalno integrirali djecu s poteškoćama u učenju, razvoju, emocionalnim i problemima u ponašanju te ojačali potencijal svakog djeteta.

Kroz humanitarno djelovanje, društvene igre, art terapiju, pomno osmišljene radionice za razvoj komunikacijskih, socijalnih, emocionalnih i općih društvenih vrijednosti, čuvanja lokalnog i nacionalnog identiteta te prihvaćanja različitosti, djeca su osnažena i osvijestila su vlastite vrijednosti i vrijednosti drugoga/drugih.

Projektom se utjecalo na povezanost intelektualnog, emocionalnog, kulturnog, socijalnog i moralnog razvoja djeteta, na formiranje svih komponenti koje pomažu djetetu da odraste u cjelovitu i kompetentnu ličnost.

Humane vrijednosti poučavali smo kroz tri pristupa:

1. Etičke vrijednosti u komunikaciji s prirodom

Kroz svakodnevni kontakt s prirodom u vanjskom okruženju Vrća razvili smo kod djece poštovanje prema prirodi kao bitnom čimbeniku u međuzavisnosti između prirode, ljudi i životinja.

Želeći kod djece pobuditi ekološku svijest za održivi razvoj sve skupine ukinule su korištenje jednokratnih čaša, a u suradnji i dogovoru s roditeljima svako dijete ima svoju čašu.

Zajedno s roditeljima smo uređivali dvorište kako bi pripremili što ljepše i bogatije okruženje za djecu.

Aktivnostima rada djece u vrtu potaknuli smo direktan odnos djeteta s prirodom i razvili svijest (spoznaju da zemlja daje plodove koji rastu i koji utječu i na naš rast također) da je uzgajanje biljaka i njihovih plodova hrana za um kao i za tijelo koje raste.

Evo što su djeca ispričala o našem vrtu: **PRIČA O NAŠEM VRTU**

„Pored našeg vrtića nalazi se vrt. To je malen vrtić. U njemu žive gliste, pužići, pčelice i mravići.

Neke životinjice nam pomažu u vrtu, to je bubamara jer ona jede lisne uši, pojede ih 80 svaki dan. Ali imamo i zločestih bubica koje nam žele pojesti povrće pa moramo paziti i maknuti ih iz vrta.

Puž voli jesti salatu pa ga nije dobro imati u vrtu. Pčele su jako dobre i marljivo rade. Sakupljaju cvjetni prah i oprašuju voćke a onda narastu fini slatki plodovi.

Mi u vrtu sadimo, kopamo, zalijevamo, plijevamo, a sunce nam pomaže jer grije zemlju i otapa snijeg. S neba, iz oblaka kiša zaljeva naš vrt. Imamo i kompost. U kompost stavljamo ostatke salate i povrća, pokošenu travu, lišće s drveća i korice jabuke. On se pretvori u zemlju crne boje koja je baš dobra za biljke. S njim hranimo zemlju u našem vrtu kako bi sve bolje raslo.

U vrtu smo posadili razne vrste povrća, voća, cvijeća i začinskog bilja. Ponekad u vrt dolete vrapčići. Onda vide kako u našem vrtu rastu mrkva, salata, kupus, grašak, luk, paprika, jagode, bosiljak, ružmarin, kadulja, neveni, kadife i još puno toga.

Neka mala djeca gaze biljke u vrtu pa smo morali napraviti ogradu. Rekli smo maloj djeci da se vrt ne smije gaziti jer onda biljke umiru. U vrtu se treba hodati po stazici i po betonu, a ako baš moraš ući u vrt onda trebaš hodati po zemlji i paziti da ne staneš na biljke. Kada biljke narastu ubrat ćemo ih za jelo. To će biti jako zdravo povrće iz našeg vrta.

Prirodu trebamo čuvati kako bi imali čist zrak za disanje i prirodnu hranu od koje smo zdravi i koja nam daje puno vitamina i energije. Bolje je kad jedemo povrće iz našeg vrta. Ono koje se kupi u trgovini nikad ne znamo koliko je dugo ubrano i da li ima još vitamina jer tamo dugo stoji dok ga netko ne kupi. U vrt samo odeš i nabereš friško.“

2. Etičke vrijednosti u komunikaciji s kulturnom baštinom

Ojačali smo međugeneracijsku suradnju kroz projekt „Uključivanje starijih stanovnika našeg kraja u život zajednice“. Ostvarili smo suradnju s KUD-om Prigorje kroz radionicu, pričaonicu u našem Vrčiću. Cilj radionice bio je senzibiliziranje djece za potrebe starijih u društvu kroz zajednička druženja te poticanje međugeneracijske solidarnosti i ljubavi prema očuvanju kulturne baštine i narodnih običaja. Djeci su predstavljene brojalice, igre, igračke koje su se izrađivale u kućnoj radinosti (krpene lutke, pračke, luk i strijela, svirala i sl.) te način odijevanja u to doba. Zajedno smo pjevali, plesali i uživali u zajedničkom druženju u duhu tradicije. Planiramo nastaviti suradnju tako što će se odgojiteljice stručno usavršavati u folklornom programu kako bi s djecom mogle kvalitetno provoditi folklornu radionicu.

Nastavili smo prošlogodinji projekt upoznavajući djecu s izradom tradicijskog ručnog rada, tako da su djeca upoznata s tehnikama izrade pojedinih predmeta i starih zanata-pletenje vunom, heklanje, pletenje košarica, tkanje, šivanje; nekolicina djece je vrlo uspješno svladala te tehnike.

Rad djece pod nazivom „Kolijevka“ bila je izložena u Etnografskom muzeju u Zagrebu u sklopu projekta „Dajmo djeci korijene i krila“.

Kroz suradnju s Križevačkom djevojačkom stražom djeca su stekla spoznaje o toj povijesnoj postrojbi, jedinstvenoj u svijetu kao i o njenom nastanku. Taj događaj su djeca uprizorila scenskom izvedbom na više gradskih manifestacija ta na likovnom natječaju za što su dobila najviša priznanja.

Aktivnostima vezanim uz izradu slikovnice Priča o Križevcima stekli smo spoznaje o kulturno povijesnim znamenitostima Grada te obogatili i metodski kreirali put uspješnosti u podržavanju dječjih interesa, motiviranom učenju i građenju kulturnog identiteta.

3. Etičke vrijednosti u susretu s književnom stvaralaštvom za djecu

Kroz zbirke priča „Otkrivamo vrline“, „Bajke koje pomažu djeci“, „Priče o dobru, priče o zlu“ učili smo o pravim životnim situacijama, usvajali ih i primjenjivali u svojem ponašanju.

Živjeli smo vrijednosti kao dar koji možemo pružiti razumijevanjem onih koji su drugačiji od nas.

Priče su bile vrijedni poticaji njegovanja humanih vrijednosti tolerancije, uvažavanja, suosjećanja, obzirnosti, razumijevanja, istinoljublja, prijateljstva i zajedništva. Bogat su izvor koji je omogućavao djeci doživljavanje, učenje iskustvom, osjetilima i osjećajima.

Humanističke vrijednosti razvijali smo kroz osobnu i tjelesnu dobrobit s ciljem isticanja važnosti tjelesnih aktivnosti i sportskog načina života kao osnove zdravog razvoja djeteta. U svrhu ostvarivanja tog cilja koristili smo kocku „Zlatna pravila sporta“ pomoću koje smo razvijali slijedeće osobine: upornost, toleranciju, strpljenje, međusobno pomaganje, radovanje uspjehu drugoga i pozitivnu sliku o sebi.

Kroz različite aktivnosti poučavali smo djecu o vrijednostima vodeći se idejom da to bude praćeno kritičkim razmišljanjem, propitkivanjem i diskusijom s naglaskom da je proces prenošenja moralnog sadržaja važniji od samog sadržaja. Djeca su tako usvojila važnost govorenja istine, brige za sebe i druge, poštovanje, poučavanje, osjećaj pripadnosti i društvenu odgovornost i regulativne vrijednosti kao što su red i struktura u radu i ponašanju, razvoj samodiscipline, autonomije i empatije.

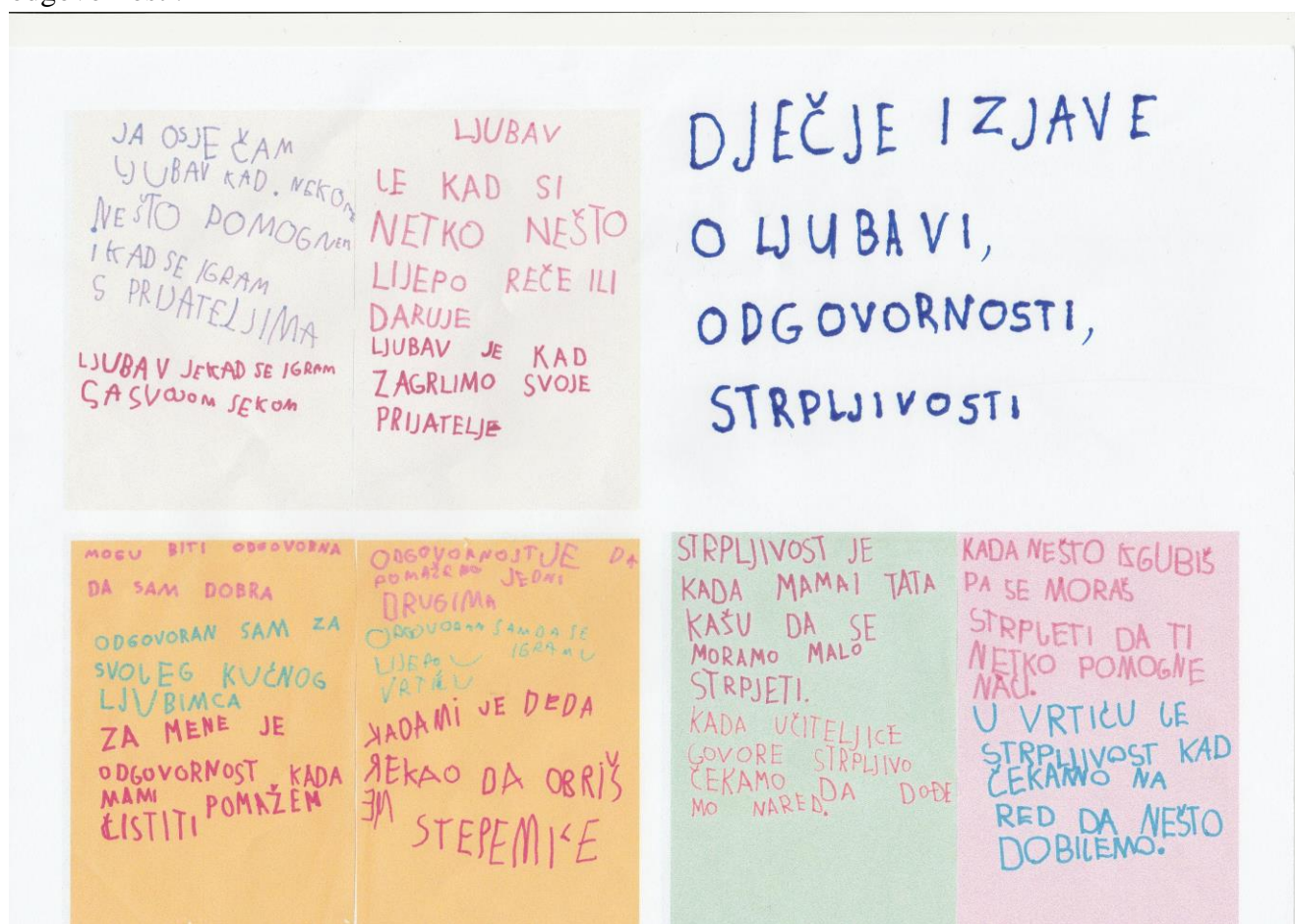
Lik odgojitelja, njegov vlastiti primjer u poticajnom okruženju imao je veliku važnost u prenošenju tih vrijednosti kroz pružanje ljubavi i podrške uz jasna pravila ponašanja.

Na relaciji dijete-dijete-djeca uočili smo da djeca iskazuju veće zanimanje za osjećaje i potrebe drugih, empatični su, više dijele, uključuju se u skupinu na socijalno prihvatljiv način, prihvaćaju druge u aktivnostima, razvijaju suradničke odnose, dogovaraju se i pregovaraju, iskušavaju strategije i rješavaju sukobe, iskazuju svoje osjećaje i gledišta na prihvatljiviji način, prihvaćaju različitosti, njeguju zajedništvo u aktivnostima i donošenju odluka.

Djeci je omogućeno aktivno uključivanje u sve životne situacije uz prihvaćanje odgovornosti.

U odgojnom djelovanju uzeli smo u obzir sve aspekte djetetova razvoja uz poštivanje njegove posebnosti i osobnosti.

Između navedenih vrijednosti kod djece su bile vidljivo istaknute vrijednosti ljubavi, prijateljstva i odgovornosti.

Rezultati uspješnosti rada su novi standardi ponašanja temeljeni na humanim vrijednostima usvakodnevnim situacijama života i rada, kako za djecu tako i za sve ostale djelatnike vrtića.

Zaključak: Ovaj program se izvrsno uklopio u građenje vrijednosnog identiteta Vrtića. Odgoj i obrazovanje za vrijednosti odgoj je i obrazovanje za život.

5.2. IZVJEŠĆE O REALIZACIJI PROGRAMA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA PO DOBNIM SKUPINAMA

„ISTRAŽUJEMO SA ZEČIĆEM TOTOM“

Djeca starosne dobi 3 godine

Odgojiteljice: Vesna Žuti i Jasna Berend

Tijekom radionica za promatranje djece uočili smo interes djece za istraživanjem dijelova tijela, emocija, boja i životinja.

Lik koji nas je pratio kroz aktivnosti bio je plišani zečić kojeg su djeca nazvala Toto, a cijela skupina-Zečići.

Djeca su bila uključena u rad po dobnim skupinama 3 puta tjedno.

Osigurali smo bogato prostorno materijalno okruženje u kojem je svako dijete imalo priliku ostvariti raznovrsnu interakciju.

S obzirom da djeca u toj dobi imaju veliku potrebu za kretanjem, rad smo bazirali na raznovrsnim igrama s pokretima, igrama s pjevanjem i plesom.

Aktivnosti smo temeljili na priči koju smo sami osmislili baš za ovaj projekt. Priča je izrađena na papirima po kojima su djeca crtala flomasterima tijekom promatranja na likovnoj radionici te obuhvaća slijedeće teme: dijelove tijela, boje i emocije.

Intenzivno smo pratili dječje interese i potrebe te smo na temelju istih planirali daljnje aktivnosti u kojima smo obuhvatili sve razvojne zadaće primjerene za tu dob djece.

Pripremali smo didaktička sredstva pomoću kojih su djeca kroz igru razvijala finu motoriku, preciznost, koordinaciju i koncentraciju.

Veliki interes pokazali su za istraživanje boja pa smo osmišljavali didaktičke i likovne aktivnosti kroz koje su istraživali osnovne boje s različitim otpadnim materijalima na različitim podlogama.

Kroz istraživanje kupusa, salate i mrkve stjecali su iskustva dodirrom, vidom, sluhom, kušanjem i kretanjem. Stečene doživljaje prilikom istraživanja izradili su na različite načine i različitim tehnikama ovisno o interesu svakog djeteta.

Kroz likovne aktivnosti djeca su usvajala baratanje novim tehnikama, kreativnost, inovativnost te samostalnost u radu. Nakon svake aktivnosti usmjeravali smo djecu na pospremanje sredstva za rad prilikom čega su usvojili životno praktične vještine.

Kroz interpretaciju različitih priča, pjesmica i literarnih djela vezanih za teme djeca su bogatila vokabular, usavršavala izgovor kao i izražavala svoje potrebe, interese i emocije.

Također smo intenzivno radili na poticanju zajedništva, prijateljstva i suradničkog učenja kao i na istraživanju, prepoznavanju i iskazivanju emocionalnih stanja.

Poticali smo djecu na prevladavanje nekih vlastitih strahova.

Tijekom rada u dobnoj skupini dokumentirali smo dječje radove u osobne razvojne mape koje smo uz likovne radove potkrijepili fotografijama djece u aktivnostima i stručnu interpretaciju.

Krajem svibnja rad smo prezentirali roditeljima kroz interpretaciju priče „Zečić Toto“, različite pjesme i plesove, te kroz fotografije na video zidu.

Slijedeće pedagoške godine rad u skupini planiramo nastaviti s naglaskom na upoznavanju emocija, uvažavanje tuđih, razvoju samostalnosti i pozitivne slike o sebi.

„MOJ SVIJET EMOCIJA“

Djeca starosne dobi 4 godine

Odgojiteljice: Danijela Bermanec i Tamara Bogdanović

Agazzi projekt je realiziran nakon radionica za promatranje djece. Na radionicama djeca su razvijala komunikaciju i suradničke odnose. U projekt je bilo uključeno 23 djece iz četiri mješovite odgojne skupine u dobi od 4 godine. Rad na projektu odvijao se tri puta tjedno u periodu od siječnja do svibnja 2019.godine.

U primjerenom odgojno-obrazovnom okruženju i kroz raznovrsne aktivnosti, djeca su razvijala i napredovala u komunikaciji i verbalnom izražavanju emocija, prepoznavanju i uvažavanju tuđih emocija te u izgradnji suradničkih odnosa.

CILJ: Razvijali smo kod djece kvalitetnu komunikaciju i gradili odnose temeljene na toleranciji i empatiji te izražavanju pozitivnih emocija, pomagali smo djeci kod prevladavanja strahova.

REALIZACIJA ZADAĆA KROZ PROCES RADA

Odgojno obrazovni rad smo započeli odabirom imena skupine-„Bubamare“ i igrama socijalizacije zbog što boljeg upoznavanja i povezivanja djece.

Temu smo razvijali kroz edukativne slikovnice o emocijama (sreća, tuga, ljutnja i strah). Cjeline su se međusobno nadopunjavale te smo se vodili potrebama i interesima djece.

Tokom projekta poticali smo djecu na govorno izražavanje (prepričavanje slikovnica, razgovor o emocijama, kroz pjevanje pjesama..)

TIJELO I POKRET

-Sva djeca razvila su sposobnosti stvaranja pokreta.

-Sva djeca su razvila koordinaciju pokreta očiju i ruku.

-92% djece razvilo je psihomotoričke sposobnosti-ravnoteža, koordinacija, brzina.

-4% djece nije razvilo senzoričke vještine i preciznost u baratanju predmetima.

GOVOR I RIJEČ

-80% djece razvilo je vještine slušanja, razgovaranja i razumijevanje govora.

-20% djece nije uspjelo razumjeti literarna, glazbena i likovna djela.

-85% djece ima sposobnost upotrebe govornog jezika u izražavanju doživljenog stanja i osobnih osjećaja.

-Djeca su bogatila rječnik, koristila nove riječi i time unaprijedila svoju komunikaciju i razumijevanje.

PROSTOR, RED, MJERA

-Sva djeca stekla su iskustva kretanja (pokret u prostoru, kretanje i snalaženje u prostoru).

-75% djece razvilo je prostornu percepciju (orijentaciju gore-dolje, unutra-vani..).

-Okolo 90% djece sposobno je klasificirati predmete prema teksturi, boji i obliku te raspoznaju količinu i veličinu.

PORUKE, OBLICI, SREDSTVA

-Sva djeca razvijala su likovni senzibilitet za različita sredstva i materijale.

-Sva djeca uspjela su prepoznati emocije likova iz priča te se identificirati s njima.

-95% djece razvilo je sposobnosti doživljavanja i izražavanja glazbe.

-Sva djeca razvila su sposobnost prepoznavanja gestualnih poruka.

STVARI, VRIJEME, PRIRODA

- Djeca su uspješno razvila spoznaju o predmetnoj, prirodnoj i društvenoj sredini.
- Većina djece razvila je potrebu za istraživanjem odnosa i veza među predmetima i pojavama.
- 80% djece razvilo je sposobnost razumijevanja vremenskog slijeda događaja.
- Sva djeca su zadovoljila svoju potrebu za istraživačkim i stvaralačkim aktivnostima.

JA I DRUGI

- Sva djeca su razvila sposobnost prepoznavanja i izražavanja emocija (sreća, tuga, ljutnja, strah) i osjećaja (ljubav, prijateljstvo, mir, zajedništvo).
- Sva djeca razvila su sposobnost uočavanja i prihvatanja različitosti.
- 94% djece sposobno je poštivati društveno prihvatljivo ponašanje u igri i aktivnostima.
- Sva djeca razvila su sposobnost suživota s drugima u pomaganju, povjerenju i suradnji.

VREDNOVANJE

Tijekom rada u dobnoj skupini prikupljali smo dječje radove za osobne knjige. Roditelji su bili upoznati s procesom rada kroz izložene panoje u hodniku. Krajem mjeseca svibnja, roditeljima je bio predstavljen rad skupine te su djeca pokazala stečena znanja i vještine.

ZAKLJUČAK S PREPORUKOM ZA PLANIRANJE ZA SLJEDEĆU PEDAGOŠKU GODINU

Iduću pedagošku godinu planiramo nastaviti rad u skupini s naglaskom na pet osjetila-vid, sluh, miris, okus i opip. Djeca će kroz brojne aktivnosti stjecati nova znanja i spoznaje na tu temu.

„ ČAROBNI SVIJET OSJETILA “

Djeca u dobi od 5.godina

Odgajateljice: Sanja Katanec i Jelena Šaško

Program je realiziran nakon radionica za promatranje djece, gdje su djeca pokazala interes za istraživačke aktivnosti, senzomotoričke, međusobnu komunikaciju i toleranciju. U program je bilo uključeno 23-je djece iz četiri mješovite odgojne skupine. Rad se odvijao tri puta tjedno u periodu od siječnja do kraja svibnja 2019.

U obogaćenom materijalnom okruženju djeca su razvijala sposobnost opažanja svim osjetilima pomoću kojih su izgradili potpuniju sliku svijeta koji ih okružuje. Aktivnostima na otvorenom djeca su razvijala senzibilitet prema prirodi i važnom čimbeniku za cjelokupni razvoj djece i poštovanje prema prirodi koja nas hrani i daje nam život.

REALIZACIJA ZADAĆA KROZ PROCES RADA

Odgajno-obrazovni rad po dobnim skupinama započeli smo zajedničkim igrama koje su pridonijele boljem povezivanju djece, nakon toga uslijedile su aktivnosti kroz koje su djeca mogla bolje izražavati osjetila vida, dodira, sluha, mirisa i okusa.

1. TIJELO I POKRET:

- djeca su razvila vizualno-manualne vještine,
- 95% djece je razvilo finu motoriku šake,

- dvoje djece nije uspjelo pratiti pokret na zvučni znak,
- sva djeca su razvila psiho motoričke sposobnosti (ravnoteža, koordinacija, brzina),
- djeca su upoznala vlastito tijelo preko korištenja osjetila vida, okusa, sluha, dodira i mirisa.

2. GOVOR I RIJEČ:

- 90% djece razvilo je međusobnu komunikaciju i sposobnost slušanja drugih,
- petero djece ne uspijeva pratiti priču i sudjelovati u interpretaciji nakon slušanja priče,
- 85% djece govorno se izražava punim rečenicama,
- 80% djece govorno izražava vlastite doživljaje i emocije.

3. PROSTOR, RED I MJERA:

- većina djece je dosljedna i strpljiva u radu,
- 95% djece razvilo je kvalifikaciju predmeta prema karakteristikama (oblik, boja, veličina...),
- sva djeca uočavaju suprotnosti (vruće-hladno, slatko-slano, meko-tvrdo, glatko-hrapavo...),
- sva djeca uočavaju razlike među skupovima.

4. STVARI, VRIJEME, PRIRODA:

- kod sve djece se razvilo poštivanje prirode koja nas okružuje
- 75% djece uočava uzročno-posljedične veze kroz promjene u prirodi kao i što slijedi po događanjima vezanim uz kalendarsku godinu
- kod 90% djece je razvijena svijest poštovanja svega što je živo

5. PORUKE, OBLICI, SREDSTVA:

- troje djece potrebno je i dalje motivirati kako bi završili postavljeni zadatak,
- djeca su razvila kreativnost u pronalaženje različitih načina korištenja materijala,
- djeca su razvila kreativnost u likovnom i glazbenom stvaralaštvu,
- djeca su razvila sposobnost izražavanja mogućnosti boja, zvuka i mirisa.

6. JA I DRUGI:

- 5% djece ne uspijeva poštivati red u razgovoru i aktivnostima, također ne mogu odgoditi vlastite potrebe za reći nešto te ne mogu pričekati i saslušati druga koji govori prije njih,
- većina djece je razvila empatiju,
- četvero djece ne uspijeva riješiti konfliktne situacije bez pomoći odraslog,
- kod djece je razvijeno umijeće ljubavi i kultura davanja.

VREDNOVANJE:

Tijekom rada na Agazzi projektu prikupljali smo dječje uratke, izraze koje smo uložili u osobnu knjigu izrađenu za svako dijete. Roditeljima je prezentiran odgojno-obrazovni rad u dobnoj skupini krajem mjeseca svibnja u kojem su djeca pokazala stečena znanja. Suradivali smo s javnom vatrogasnom postrojbom Križevci. Suradnja s roditeljima ostvarena je kroz individualne razgovore.

ZAKLJUČAK S PREPORUKOM ZA PLANIRANJE SLJEDEĆE PEDAGOŠKE GODINE:

Djecu treba poticati na samostalnost u radu, razvijanje samopouzdanja, na razvijanje matematičkih kompetencija i kompetencije komunikacije na materinjem jeziku.

5.3. IZVJEŠĆE O OSTVARIVANJU KURIKULUMA PREDŠKOLE

Djeca starosne dobi 6. i 7. godina

Odgovitelji: Ružica Bjeličić, Sanja Đurec, Andreja Skalički

Kurikulum smo ostvarivali od 01.10.2018. do 30.05.2019. u trajanju od 250 sati 3x tjedno. S obzirom na planirane sadržaje i okruženje organizirali smo se po potrebi i u dva dijela (prijevodne i poslijepodne), a u pojedinim situacijama (posjeti i sl.) prilagođavali smo se vremenu trajanja programa.

Program smo provodili u sobi dnevnog boravka Plave skupine koju smo opremili primjerenim sadržajima za rad s djecom u godini prije polaska u školu, ali koristili smo i ostale prostore Vrtića (dvoranu, hodnik, garderobu, vanjske prostore...)

Kroz kurikulum predškole nastojali smo zadovoljiti primarne dječje potrebe, dati im osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti, omogućiti različite razvojne poticaje, te ih osposobiti za obveze koje ih očekuju u školi.

Cilj je bio svakom djetetu tijekom godine prije polaska u osnovnu školu omogućiti optimalne uvjete za potpun i skladan razvoj njegove osobnosti, razvijanje i unapređivanje kompetencija, zadovoljavanje interesa, stjecanje spoznaja i komunikacijskim vještina koje će im pomoći u prilagodbi na nove uvjete života u školskom okruženju, te smatramo da je cilj u potpunosti ostvaren. Uočivši veliki potencijal djece razvoj kompetencija i stjecanje spoznaja smo poticali na puno različitih načina od kojih je najznačajniji izrada slikovnice Priča o Križevcima. Nastala je kao izraz kreativnosti koju djeca u sebi imaju. Stvarajući je, nisu bili samo promatrači već aktivni sudionici koji su kroz svoj kreativni izričaj izrazili ljubav i ljepotu prema gradu. Tako je ljubav i spoznaja o gradu dobila materijalni prikaz. Svi prijedlozi o slikovnici su dječji, njihov je tekst, rukopis i ilustracija; što joj daje autentičnost i vrijednost. Kroz dječje crteže vidimo radost stvaranja, a zrcalna slova i nespretni pokušaji oblikovanja slova, primjereno je njihovoj dobi, daju joj poseban draž. U ovu inicijativu uključili su se svi vrtići grada Križevaca, što je pokazatelj velikog potencijala za razvoj zajedništva i optimistične budućnosti ovog grada.

Cijeli nam je grad bio prostorno- materijalni poticaj te smo razvili suradnju s različitim ustanovama, a posebno s Križevačkom djevojačkom stražom.

Djeca su stekla spoznaje o toj povijesnoj postrojb, jedinstvenoj u svijetu kao i o njenom nastanku. Taj događaj su djeca uprizorila scenskom izvedbom na više gradskih manifestacija te na likovnom natječaju za što su dobila najviša priznanja. Iznimno smo ponosni što je grad Križevci prepoznao ovu inicijativu te je financijski podržao i na taj način potvrdio titulu Grad-prijatelj djece. Slikovnica je tiskana, promocija se održala povodom Dana grada, a sada je prevedena na engleski i talijanski jezik. Rad na ovoj inicijativi je razvio mrežu suradnje sa svim križevačkim vrtićima, Gradskom knjižnicom, Gradskim muzejom, Osnovnim školama, raznim Udrugama. U ovim interakcijama djeca su se uključivala u manje skupine na socijalno prihvatljiv način, razvila suradničke odnose, usavršila vještine dogovaranja, iskazivala svoje osjećaje i gledišta na prihvatljiv način, prihvaćala tuđa gledišta i različitost, naučila njegovati zajedništvo u aktivnostima i donošenju odluka. Ove aktivnosti su osigurale koordinirano djelovanje svih čimbenika, posebno obitelji i društvene sredine.

Uočivši potrebu za razvijanjem i usvajanjem humanih vrijednosti proveli smo niz aktivnosti u koje su se uključila djeca, roditelji i zaposlenici vrtića. Sakupljali smo poklone za djecu u potrebi tako da se svatko odrekne nečega vlastitoga te donirali na više mjesta, od Crvenog križa do akcije „Djeca za djecu“ i Samostana sestara Bazilijanki, više od sto poklon-paketa. Na radionicama za djecu i roditelje pripremali smo simbolične poklone i poruke mira te ih u suradnji s gradskim osnovnim školama podijelili više od 800 u akciji „Darujmo osmijeh gradu“.

Održali smo Međugeneracijsko druženje na kojemu je sudjelovalo oko 150 izvođača: djeca Dječjeg

vrtića Zraka sunca, učenici Osnovnih škola Ljudevita Modeca i „Vladimir Nazor“, Srednje škole Ivan Seljanec i štíćenika Doma za starije i nemoćne Novak. U ozračju istinskog zajedništva, uz pjesmu, ples i glumu, spojile su se sve ove generacije. Izmjenjivali smo radost zajednički provedenog vremena. Posjetili smo Dom za starije, izveli kraći program i darivali ih. Statistički gledano, razveselili smo mnoge. Ta radost nije jednostrana već se odnosi i na one koji su sve ovo pripremili- osjetili su radost u davanju, ne samo u primanju.

Realizirali smo 3 izleta i posjet kazalištu u Zagrebu.

Djeca su se oprostila od vrtića na veseo i svečan način prigodnim programom uz roditelje, goste i odgojiteljice i tako pokazala znanja i kompetencije koje su stekli tijekom višegodišnjeg boravka u vrtiću. Na svečanosti su govorila svoje izjave o vrtiću, roditeljima, ljubavi i budućnosti te uz pjesmu i ples izazvala puno pozitivnih emocija.

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u radu s djecom prije polaska u školu poticali smo i osnaživali temeljne kompetencije za cjeloživotno učenje. Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasno iskazane kompetencije tj. znanja, sposobnosti, vještine, stavove, vrijednosti koje su djeca stekla i koja iskazuju u ponašanju pri rješavanju problemskih situacija i drugih načina djelovanja.

OSOBNNA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Svijest o sebi	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece poznaje sebe: osobne podatke, podatke o obitelji, fizička obilježja, svoje potrebe, interese, sposobnosti, znanja, vještine, svoje jake i slabe strane
Samosvjesnost osjećaja	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece zna imenovati svoje osjećaje i govoriti o njima, znaju kakvi sve osjećaji postoje, razlikuju osjećaje od ponašanja, razumiju utjecaj emocija na ponašanje, znaju da imaju pravo izraziti svoje emocije ali na prikladan način (smiju se ljutiti ali ne udarati, smiju se veseliti ali ne skakati po stolu) te razumiju da je moguće odabrati različite načine izražavanja i ponašanja u određenim emocionalnim stanjima
Samopouzdanje	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece slobodno i s povjerenjem pristupa drugima, ima povjerenje u sebe i svoje sposobnosti (znam, mogu, učinit ću), spremno je savladati promjene, izazove i prepreke i ustrajni su u onome što rade
Samopoštovanje	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece ponosi se sobom i svojim osobinama, prihvaća se i voli onakav kakav je
Emocionalna stabilnost i samoregulacija	<ul style="list-style-type: none"> 85% djece najčešće su dobro raspoloženi, umiju se nositi s lakšim frustracijama koje izazivaju strah od neuspjeha, usporedba njegovog uratka s uratkom drugih, podnosi neuspjeh, umiju svjesno kontrolirati emocije (osobito ljutnju) i samoregulirati ponašanje (vladati sobom), iskazuju strpljivost, čekaju na red
Samostalnost i	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece prihvaćaju odvajanje od roditelja, usvojili su

neovisnost	kulturno-higijenske navike, samostalni su u jelu, poznaju kulturu ponašanja kod jela, važnost pijenja vode, samostalni su u odijevanju, brinu o svojim stvarima, pospremaju igračke i radni prostor, slobodno koriste prostor za igru, slobodno koriste cijeli prostor za igru i slobodno se kreću u prostoru
Samozaštita	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece osvještano je o potencijalnim opasnostima u „u njemu samom“ i okolini (opasni predmeti, ponašanja, opasne igre), znaju što je prihvatljivo i dozvoljeno ponašanje, a što nije; vladaju osnovnim samozaštitnim vještinama (znaju tražiti pomoć, reći ne), zna kako se ponašati u potencijalno opasnim situacijama (nepoznata mjesta, neznanci, nepoznati predmeti), mogu se oduprijeti pritiscima vršnjaka i neznanaca u činjenju, znaju osnovna pravila ponašanja u prometu (kretanje nogostupom, prelazak kolnika, prepoznavanje prometnih znakova u blizini vrtića, mjere kod opreza vožnje automobilom, izlazak iz parkirano automobila, opasnost kretanja između parkiranih automobila, uočavanje opasnosti od igre u blizini kolnika, uspješno se snalaze u prometu, znaju svoju adresu, važne telefonske brojeve te poznaju svoja prava (i obveze/dužnosti)

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Prosocijalna ponašanja (i empatija)	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece dijeli s drugima prostor, igračke, materijale, vrijeme, informacije; pokazuju osjetljivost na emocionalna stanja i doživljavanja drugih, suosjećaju, iskazuju brigu za druge te se brižno ponašaju prema vršnjacima, drugim osobama, živim bićima, znaju nuditi pomoć i pomažu onima kojima je pomoć potrebna, pružaju utjehu onome tko je u nevolji te omogućuju uključivanje druge djece u igru
Moralno rasuđivanje i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> 85% djece zna donositi odluke (izbore) i prihvaćaju posljedice svojih izbora (dobre i loše) - prihvaćaju pohvalu za stvari koje su dobro napravili i preuzima odgovornost za pogreške, odgovorno se ponašaju prema samome sebi, svome zdravlju i razvoju, svojoj imovini (razvijena osobna odgovornost), odgovorno se ponašaju prema drugim osobama, životinjama, biljkama i materijalnom okruženju, npr. igračkama, knjigama (razvijena društvena odgovornost)
Prava i pravila (Pravda)	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece razumije pojam prava i može objasniti značenje pojedinih, svjesni su svojih prava i da ista prava imaju i drugi, u slučaju kada su im prava ugrožena traži zaštitu ili posredovanje odgojitelja, razumije povezanost prava s odgovornošću, poznaju (i poštuju) pravila grupe kojoj pripadaju, poznaju (i poštuju)

	pravila uljudnog ponašanja-pozdravljaju, iskazuju zamolbe, zahvaljuju, primjereno oslovljavaju, poznaju (i poštuju) pravila ponašanja u specifičnim socijalnim situacijama (npr. izletu, kazalištu, sportskim događanjima) te reagiraju i upozoravaju na nepoštivanje pravila
Odnosi s vršnjacima i s odraslima	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece pozitivno pristupa vršnjacima, odraslima te imaju razvijene socijalne vještine (predstavljanje sebe i drugih, započinjanje razgovora, slušanje, postavljanje pitanja, odgovaranje na pitanja, primanja i davanja komplimenta, traženja i davanja pomoći, razumijevanje i uvažavanje osjećaja, potreba i prava drugih, konstruktivno rješavanje problema dogovorom, znaju se uključiti u igru vršnjaka, pozivaju druge u igru, surađuju u igri s djecom (u rješavanju problema), čekaju na red, poštuju odrasle i prihvaćaju suradnju, imaju pozitivan, prislan odnos s jednim ili više vršnjaka (stvaraju prijateljstva)
Demokratsko odlučivanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece sudjeluje u raspravama, jasno i slobodno izražavaju svoje mišljenje, shvaćaju da drugi mogu imati drugačije mišljenje (različitost) i uvažavaju ga, razumiju i prihvaćaju osnovne principe demokratskog odlučivanja i sudjelovanja u njemu (daju ideje, predlažu rješenja, glasuju o nekim važnim stvarima za skupinu)
Socijalna solidarnost	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece pokazuje osjetljivost za ljude u nevolji, spremni su pomagati manjima, novoj djeci u skupini, djeci s poteškoćama u razvoju i odraslima u obavljanju njihova posla, znaju o pojmu humanosti i humanitarnim akcijama i spremni su sudjelovati u njima (poklanjaju nešto svoje, izrađuju nešto za drugoga)

INICIJATIVNOST I PODUZETNIŠTVO

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Inicijativa/proaktivnost	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece iskazuje znatiželju za zbivanja oko sebe: u socijalnim kontaktima, u istraživanju, prema novim igrama i idejama, imaju optimističan stav-unutrašnju motivaciju i volju za „rad“, ali i za socijalnim kontaktima, za igrom; pokazuju interes za novo i drugačije, promjene prihvaćaju kao nove izazove, shvaćaju vrijednost i važnost rada, imaju osnovna znanja o zanimanjima i procesu proizvodnje (kako nešto nastaje, shvaća smisao novca i štednje)
Samomotivacija, ustrajnost i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece motivirano je za samostalno obavljanje aktivnosti, razmišlja, planira i rješava probleme, uživa u procesu rada, želi završiti ono što radi i zainteresiran je za uspjeh u onome što radi, podnosi neuspjeh i pokušava ponovo, ustrajavanje na ciljevima bez obzira na prepreke (zna da se upornošću i ponavljanjem mogu prevladati mnoge prepreke), sposobni su

	<p>samostalno isplanirati igru/aktivnost, predvidjeti tijek aktivnosti i privesti je do kraja, odgovorni su</p>
Kreativnost	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece prepoznaje, inicira i oblikuje različite kreativne aktivnosti te pronalazi originalne postupke rješavanja i originalna rješenja različitih problema
Timski rad	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece voli se družiti s vršnjacima na sadržajan i strukturiran način te pokazuje suradnički rad u grupi, ponašaju se tolerantno prema onima s kojima surađuju, izlažu svoja mišljenja, ideje i prijedloge te prihvaća drugačija mišljenja, umiju podređivati svoje želje potrebama i ciljevima partnera u igri, grupi/timu s kojim-a radi na određenom zadatku, nesuglasja i konflikte rješava pregovaranjem i dogovorom

SPOZNAJNI RAZVOJ, MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU I TEHNOLOGIJAMA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Opažanje (percepcija)	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece opaža svijet oko sebe svim senzornim modalitetima: dodirom, propriocepcijom (dijelovi tijela i događaji u tijelu), vestibularnim osjetom, sluhom, vidom, okusom i njuhom i sinestezijom
Pažnja	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece može voljno usmjeriti pažnju i usredotočiti se na određenu aktivnost, lako se koncentrira na zadatak i mogu se oduprijeti (ometajućim) podražajima iz okoline, dovršava započetu aktivnost, može namjerno prenositi pažnju s jednog zadatka na drugi i može pratiti različita zbivanja oko sebe
Pamćenje	<ul style="list-style-type: none"> • Slušno-95% djece pamti i reproducira pjesmice i priče, pamti niz od 5 brojeva • Vizualno-95% djece pamti i reproducira detalje vizualnih podražaja • Namjerno-80% djece pamti npr. domaći zadatak, slijedi višestruke upute date njemu osobno ili grupi
Temeljne misaone operacije	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece služi se temeljnim misaonim operacijama: <ul style="list-style-type: none"> -konzervacijom (težina, dužina, volumen) -kalsifikacijom (grupiranje, svrstavanje, razvrstavanje po bitnim elementima) -serijacijom (uspoređivanje i pridruživanje, stavljanje u niz određenim slijedom po veličini, dužini, visini) -decentracijom (sposobnost usredotočenja na više svojstava predmeta) -reverzibilnošću (sposobnost mišljenja da se vraća koracima unatrag na početno stanje- prisjećanje događaja unatrag) -odnosno rasuđivanje (razumijevanje odnosa između udaljenosti, vremena, brzine...)
Stjecanje pojmova i	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece prepoznaje i imenuje boje i nijanse, geometrijske

odnosa među njima	likove i tijela, zna, razumije i koristi pojmove prostornih odnosa, označavanje vremena, pokazuju interes za kalendar i sat, za prošlost i budućnost, uspješno se orijentira i kreće prostorima vrtića te razlikuje suprotnosti
Rješavanje problema	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece probleme rješava logičkim rasuđivanjem i zaključivanjem, umiju pronaći jedno točno rješenje problema, probleme rješavaju po modelu pretpostavka-provjera-zaključak (što pluta-tone), strateškim planiranjem (kao npr.šah), na kreativan način (stvari gleda iz drugačijeg kuta pronalazeći različita rješenja i alternative), simboličkim predočavanjem (služi se crtežima, simbolima, znakovima za predočavanje željenih poruka, vlastitih misli, ideja, izrađuju slikovne priče...)
Početna matematika	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece vlada procesima uspoređivanja, izjednačavanja i brojenja (uspoređuje i imenuje količine, dužine, težine), mehanički broje do 30, broje po redu, redosljedu, razumiju brojevni pravac), razumiju integrirani pojam broja: kao količina (četiri kocke)-kao znamenka(4)-kao riječ (četiri), razumiju logiku osnovnih računskih operacija zbraja i oduzima za jedan više, za jedan manje, jednako) na konkretnom materijalu do 10, iskazuju zanimanje i razumiju smisao matematike u svakodnevnom životu (matematika kao igra, u dućanu, zanimanje..)
Informiranost o svijetu oko sebe	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece ima razvijenu spoznaju o biljnom (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje različitih vrsta voća, povrća, cvijeća) i životinjskom svijetu (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje domaćih, šumskih i divljih životinja, životinja u vodi, ptica i kukaca), zanimanjima odraslih, materijalnim i duhovnim dobrima, tradicijskim i kulturnim obilježjima, važnim datumima, blagdanima, prometnim sredstvima (kopno, voda, zrak), reljefu (rijeka, jezera, mora, livada, šuma, park, grad, selo), prirodnim pojavama (kiša, snijeg, led, vjetar, zrak)
Ekologija	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece ponaša se odgovorno prema prirodnim i materijalnim dobrima (ne baca smeće, ne gazi cvijeće, ne trga igračke), uočavaju konkretne probleme u neposrednom okruženju i domišljaju ideje za njihovo rješenje, štedljivo se odnosi prema prirodnim resursima (npr. zatvara vodu, pažljivo troši papir...), osviješteni su da se otpad može reciklirati ili korisno upotrijebiti

UČITI KAKO UČITI

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Motivacija i samoorganizacija	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece iskazuje postojanje unutarnje (intrinzične) motivacije za spoznavanje i učenje, pozitivno reagiraju na vanjske poticaje za spoznavanje i učenje te znaju inicirati i organizirati vlastitu aktivnost

Metakognicija (svijest o procesu vlastitog učenja i preuzimanje odgovornosti za taj proces)	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece svjesno je kako saznati nešto novo, proširiti iskustva osobnim iskustvenim i aktivnim učenjem te sudjelovanjem u različitim situacijama i aktivnostima, kroz istraživanja, postavljanjem pitanja, traženjem rješenja u suradnji s drugima sukonstruira vlastita znanja i iskustva, znaju da mogu i traže informacije od vršnjaka, odgojitelja, roditelja..., znaju da znanje mogu pronaći i u enciklopedijama, knjigama te putem različitih medija, znaju kako su saznali, naučili, došli do rješenja, znaju objasniti put spoznaje i rješavanja problema
Samoevaluacija	<ul style="list-style-type: none"> 85% djece umije analizirati učinjeno (što je dobro a što bi trebalo drugačije), umije sagledati razloge uspjeha i neuspjeha s obzirom na vlastite osobine (upornost, koncentracija, uloženi napor) i vanjske okolnosti (težak zadatak, galama, gužva...)

KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARANJE
KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Slušanje i razumijevanje govora	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece u potpunosti sluša i razumije govor odraslih i djece, priče, pjesme, brojalice, izvršavaju radnje prema govornim uputama, pokazuju na slikama, odgovaraju na pitanja te pokazuju interes za aktivnosti slušanja govora te književnih i scenskih umjetničkih djela
Izražavanje govorom	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece imenuju i opisuju predmete, pojave, radnje, odnose, osjećaje, pričaju po slikama, konstruiraju jednostavne i složene rečenice koje formuliraju gramatički pravilno, spontano komuniciraju govorom s djecom i odraslima i rado sudjeluju u aktivnostima izražavanja govorom
Predčitačke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece shvaća da pisani tekst ima neku poruku i značenje, znaju osnovne karakteristike pisma-rečenica, riječ, slovo, točka..., pokazuju pravilan smjer teksta-s lijeva na desno, odozgo prema dolje, sluša, ponavlja, uočava, pamti i smišlja rimu, prepoznaju prvi i zadnji glas u riječi, rastavljaju riječi na glasove i sastavljaju glasove u riječ, prepoznaju sva slova i pokazuju interes za pisanu riječ i igre slovima

KOMUNIKACIJA NA STRANIM JEZICIMA

KOMPETENCIJSKI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
----------------	----------------------------

ASPEKTI	
Osnove kompetentnosti komunikacije na stranim jezicima	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece razlikuje kada osoba govori na hrvatskom i na stranom jeziku, pokazuju interes za učenje stranih riječi, znaju nekoliko stranih riječi i smisleno ih koriste (npr. pozdravljanje, zahvaljivanje, brojenje)

KULTURNA SVIJEST I IZRAŽAVANJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Kulturni identitet	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece shvaća osnovne pojmove o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini (imenuje svoj grad, državu, prepoznaje i opisuje nekoliko glavnih kulturnih dobara svoga kraja, grada i države-tradicionalne predmete, običaje, grb grada, zastavu i himnu), pokazuju volju za sudjelovanjem u kulturnim događanjima gdje izvode tradicionalne igre, pjesme i plesove za djecu i na taj način razvijaju osjećaj kulturnog identiteta
Interkulturalizam	<ul style="list-style-type: none"> 60% djece razumije kulturnu raznolikost u Europi i svijetu prepoznajući običaje drugačije od naših, mogu nabrojiti nekoliko europskih država te poštuju različitost ljudi i kultura
Kreativno izražavanje ideja, iskustava i osjećaja djeteta u nizu umjetničkih područja	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece ima iskustva s različitim umjetničkim sadržajima (glazbenim, likovnim, kazališnim, filmskim, književnim)
Glazba i ples	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece pamti nekoliko melodija i ponavlja ih, imenuje glazbene pojmove (brzo-sporo, glasno-tiho), sluša glazbena djela i povezuje ih s pokretom, plesom, likovnim izrazom, mogu se kretati u metru i ritmu i zapamtiti jednostavne koreografije, sviraju malim instrumentima (štapići, zvečke, triangl, ksilofon...), pokazuju interes i želju da se ista glazba ponovo čuje
Kazalište	<ul style="list-style-type: none"> 60% djece sudjeluje i aktivno osmišljava male scenske improvizacije i uživljava se u uloge
Film	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece prepričava sadržaj crtanih i igranih filmova za djecu i poznaje nekoliko djela filmske umjetnosti
Književnost	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece može prepričati neke priče za djecu i prepoznaje barem 5 djela dječje književnosti
Vizualna umjetnost (likovna)	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece koristi razne likovne tehnike (crtanje, slikanje, kolaž, paste, ugljen...), crteži su im bogatiji pojedinostima i detaljima, sve su sličniji stvarnosti, sadržaj crteža obogaćen je pod utjecajem životnog iskustva i pojma o sebi i crtežom žele ispričati neku svoju priču

DIGITALNE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnove informacijsko-komunikacijske kompetentnosti („medijske pismenosti“)	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece usvojilo je početna znanja iz područja informacijsko-komunikacijske tehnologije: prepoznaju i imenuju osnovne pojmove, shvaćaju funkciju, čemu služe, razlikuju realni svijet od onog predstavljenog u medijima, razumiju pravila sigurne upotrebe, pokazuju interes za aktivno sudjelovanje u aktivnostima iz područja medijskog odgoja i odgovorno se ponašaju pri korištenju

MOTORIČKE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnovne motoričke sposobnosti	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece razvilo je osnovne motoričke sposobnosti: koordinaciju, ravnotežu, preciznost, snagu, izdržljivost, fleksibilnost i brzinu
Osnovni oblici kretanja	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece usavršilo je osnovne i prirodne načine kretanja (savladavanje prostora-puzanje, hodanje, trčanje na različitim podlogama; savladavanje prepreka-provlačenje, penjanje, silaženje, skakanje, preskakanje; savladavanje otpora-dizanje, nošenje, vučenje; baratanje predmetima-bacanje, hvatanje, gađanje), aktivno sudjeluje u različitim motoričkim aktivnostima, izražava osjećaj sigurnosti, zadovoljstva i uspjeha te uspješno surađuje s djecom u različitim igrama
Složene motoričke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece usvaja jednostavna prilagođena biotička znanja i kineziološka znanja-o prilagođenim oblicima osnovnih načina kretanja i osnovama sporta (hoda po gredi visokoj 25 cm, samostalno se ljulja, preskakuje preko vijalice, izvodi kolut naprijed i natrag, vozi bicikl, vodi loptu, pleše)
Preciznija senzomotorika „Opća“	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece razumije upute o različitim radnjama, prepoznaje i imenuje osnovni pribor, ima usvojenu dominantnost ruke te izvodi precizne pokrete rukama, šakama, prstima i usklađuje ih sa senzornim podacima, osobito vizualnim (crtaju čovjeka s dijelovima tijela i detaljima, bojuju unutar crta, izrezuje škalicama jednostavne oblike, oblikuje papir u brod i avion, oblikuje tijesto, glinu, plastelin, zabijaju čavle u podlogu, šivaju iglom i koncem, provlače niti, tkaju, pretaču...) i aktivno sudjeluju u različitim aktivnostima za razvoj senzomotorike, uporni su te izražavaju osjećaj zadovoljstva i uspjeha
Grafomotorika (vizualno-motorna koordinacija)	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece pokazuje pravilno držanje olovke (hvata) te pritisak olovke na papiru, pokazuje slijed pisanja s lijeva na desno, sigurno povlači vodoravne, okomite, kose crte-linije jasne i kontinuirane, precizno povlači crte unutar određenog prostora, spaja crtom točke-bez preklapanja, dobro integrira vizualne podatke i motornu izvedbu crtanja-točno precrtava jednostavnije

	likove, geometrijske oblike...dobro organizira razmještaj na papiru, piše svoje ime, rado crta i sudjeluje u različitim aktivnostima tipa papir-olovka, uporno je te izražava osjećaj zadovoljstva i uspjeha
--	--

Aktivnosti koje smo provodili uz stjecanje znanja i razvoj kompetencija bogatile su i gradile unutarnji svijet djetetovih predodžbi, poticale ekspresiju doživljaja, razvijale pozitivan stav prema našoj kulturnoj baštini i osjećaj za etičke vrijednosti.

5.4. POSEBNI PROGRAMI

5.4.1. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Engleska igraonica s radom je započela 01.10.2018., 2x tjedno (ponedjeljak i srijeda)-izvan redovitog programa, u trajanju od 45 minuta, te je u njen rad bilo uključeno 18-ero djece u dobi od 4-6 godina. Voditeljica je bila Andreja Skalički, odgojiteljica s položenim stručnim ispitom i B2 stupnjem engleskog jezika.

Cilj našeg programa u užem smislu bio je poticati učenje engleskog jezika kao stranog jezika, razvijati ljubav za engleski jezik i njegovu aktivnu primjenu u svakodnevnim spontanima igrama i aktivnostima i upoznati elemente kulture engleskog govornog područja. Smatramo da je program uspješno ostvaren.

Program smo ostvarivali na hrvatskom jeziku s postupnim rastom udjela stranog jezika kroz sve odgojno-obrazovne sadržaje, aktivnosti i situacije. Komunikaciju na jeziku ostvarivali smo spontano i opušteno—primanjem i prenošenjem smislenih poruka, odnosno uporabom stranog jezika u prirodnim životnim situacijama, od trenutka pozdravljanja pri ulasku u grupu, pa preko organiziranih aktivnosti u manjim skupinama i individualno, u komunikaciji s odgojiteljem i drugom djecom. Razvijali smo interes i pozitivnu motivaciju (ljubav) za početno učenje engleskog jezika, poticali djecu na slušanje, razumijevanje i komuniciranje na engleskom jeziku u spontanima i planiranim aktivnostima, poticali razvoj osjetljivosti za ritam, intonaciju i izgovor engleskog jezika kod osnovnih jezičnih elemenata, te poticali djecu na različite oblike kreativnog izražavanja i stvaranja, čime smo ostvarili veliki dio planiranih zadaća.

Za kvalitetnu realizaciju ciljeva i zadaća ovog programa osobito je bilo bitno stvaranje poticajnog okruženja u kojem se poštuju prava djeteta i u kojem je bogatstvo poticaja, kako socijalnih tako i materijalnih, koji omogućavaju djetetu/djeci optimalni i cjeloviti razvoj. Prema tome odgojno obrazovni rad odvijao se u bogato opremljenoj sobi dnevne boravka odgojno obrazovne skupine po modelu Agazzi programa, obogaćene sa specifičnim didaktičkim sredstvima koja proizlaze iz „prirode“ ovog programa. Osigurane su didaktičke igračke i materijali, slikovnice, dječje enciklopedije, slikovni rječnici, priručnici, audio i video oprema ..., te materijali koji su obogatili jezični unos djeteta (općenito su to: filmovi na engleskom jeziku, engleska glazba, interaktivne igre, povezivanje s vršnjacima iz socijalne okoline, i sl.). Prostor smo obogaćivali u skladu s aktualnostima dječjeg života kao i sa slikovnim i drugim materijalima iz zemalja engleskog govornog područja.

Osnovni vokabular djeca su usvajala iz dobro poznatih, bliskih sadržaja i tema. Jezične i gramatičke strukture usvajali su kroz razne pjesmice, brojalice, priče, slikovnice i raznovrsne igre i dramatizacije. Djeca su, igrajući se u opuštenoj atmosferi postupno usvajala vokabular i jezične

strukture koje primjenjuju u svakodnevnim situacijama: pozdravljanje, predstavljanje, imenovanje dijelova tijela, opisivanje vremena, imenovanje u svojoj okolini...

Program smo provodili kroz tematske cjeline:

- All about me
- Me and my family
- My home
- Me and my friends, toys and play time
- Colours, numbers, shapes, size and quantity
- Time related terms
- The world around us (Food, Animals, Plants, Weather)
- Activities for special occasions
- Storybook „Very hungry caterpillar“

Tematske cjeline nisu bile strogo strukturirane. Njihova primjena slijedila je i prirodni tijek razvoja, odgoja i učenja djeteta predškolske dobi u konkretnom prirodnom okruženju, odnosno konkretnog djeteta/djece. Slijedili smo kako interese djece tako i procjene odgojitelja o važnosti razvijanja i poticanja određenih govorno jezičnih kompetencija u najširem smislu riječi (materinji i strani jezik).

Kroz planirane i spontane dječje aktivnosti u dnevnim situacijama djeca su usvojila slijedeće funkcije:

- Pozdraviti i reći kako si (Dobar dan, kako si?),
- Predstaviti se i reći svoju dob (Ja sam Ana i imam 6 godina.),
- Tražiti nešto i zahvaliti na dobivenom (Molim loptu, Hvala!),
- Hrana koju vole/ne vole- nabrojiti,
- Imenovati i opisati prometna sredstva,
- Odgovarati na pitanja koja se odnose na svakodnevne aktivnosti,
- Reagirati na zapovijedi,
- Postavljati jednostavna pitanja i odgovarati na njih,
- Izražavati osjećaje i stanja,
- Igre u paru, u manjim skupinama i sl.,
- Čestitati i znati imenovati blagdane i praznike: Sretan Božić, Sretna Nova Godina, Sretan rođendan, Sretno Valentinovo, Sretan Uskrs.

Obrazovni ishodi po završetku programa:

RAZUMIJEVANJE

Slušanje

90% djece razumije poznate riječi i osnovne fraze koje se odnose na njega, njegovu obitelj i neposrednu konkretnu okolinu ako sugovornik govori polako i razgovijetno.

60% djece razumije vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove poznate tematike.

Čitanje

60% djece prepoznaje poznata imena te razumije riječi i jednostavne rečenice, primjerice na natpisima, plakatima ili u katalozima

GOVOR

Govorna interakcija

60% djece može voditi jednostavnu konverzaciju, postavljati i odgovarati na jednostavna pitanja koja

se tiču neposrednih potreba ili vrlo poznatih tema kao npr. obitelj, vrtić, prijatelji.

80% djece komunicira na jednostavan način, ako je sugovornik spreman ponoviti ili usporeno parafrazirati te pomoći pri preformuliranju onoga što dijete pokušava reći.

Govorna produkcija

80% djece koristi jednostavne fraze i rečenice u svrhu opisivanja mjesta gdje dijete živi i ljudi koje poznaje.

PISANJE

70% djece pokazalo je interes za pisanje, te znaju napisati kako se zovu, gdje žive ili napisati kratku poruku.

Planove odgojno obrazovnog rada kreirali smo polazeći od propisanih standarda, programskih ciljeva, zadaća i individualnih potreba djece, te koristeći sistematski pristup, promatrali smo i bilježili napredak svakog djeteta ponaosob. Kontinuirano praćenje i promatranje svakog djeteta ponaosob preduvjet je individualizacije procesa. Koristili smo i različite strategije kao što su foto i video zapisi, razvojne liste, anegdotske bilješke, „check liste“, različite dječje uratke i sl. Sve to ugradili smo u tzv. MAPU DJETETA (PORTFOLIO) koju smo vodili za svako dijete ponaosob.

Roditelje smo kroz ogledni sat i individualne razgovore nastojali upoznati s osobitostima našeg programa kako bi mogli procijeniti dobrobiti za vlastito dijete u kontekstu ponuđenog pristupa odgoju djeteta/djece te se opredijeliti za ponuđeno (samo izbor roditelja). Ponudili smo im široke mogućnosti kako neformalnih tako i formalnih oblika komunikacije. Upoznali smo roditelje s postignućima djeteta/djece u kontekstu navedenog programa-individualno, druženje djece i odraslih, tzv. ogledne aktivnosti za roditelje/obitelji i sl.

Zaključak:

Kod 90% djece vidljiv je napredak u svim područjima razvoja, a posebno u govornim vještinama, te pokazuju povećan interes i motivaciju za učenjem engleskog jezika. Povećano je razumijevanje riječi i izraza, bogatstvo rječnika i kvaliteta izgovora, te korištenje riječi i izraza u komunikaciji na engleskom jeziku.

Vrlo je važno istaknuti i pozitivan utjecaj engleskog jezika na materinji jezik. Kao uspješne materijalne pokazatelje rada ističemo radne listove, izjave djece i druge produkte i postignuća.

U odgojnoj skupini postignuta je pozitivna socio-emocionalna klima, te odnosi u grupi izražavaju pozitivno socijalno ozračje: kooperativnost, nenasilno rješavanje sukoba, pomaganje, suosjećanje, uključenost sve djece u skupini.

U odnosu na početak programa u skupini primjećujemo viši stupanj samostalnosti djece, te veći broj djece koja su u stanju razumjeti i upotrijebiti engleski jezik u svakodnevnim aktivnostima.

5.4.2. IGRAONICA ZA POTENCIJALNO INTELEKTUALNO DAROVITU DJECU PREDŠKOLSKE DOBI U KONTEKSTU AGAZZI VRTIĆA

U radu s potencijalno intelektualno darovitom djecom svakom djetetu osiguran je individualiziran i diferenciran pristup, omogućeno mu je da radi na način i sa sadržajima koji mu najbolje odgovaraju i poticajno djeluju na njegov cjelokupni razvoj i zadovoljavanje njegovih posebnih potreba.

Prije uključivanja djece u igraonicu za potencijalno intelektualno darovitu djecu prethodila je identifikacija koja uključuje preporuku odgojitelja u matičnoj skupini, procjenu roditelja i testiranje psihologa vanjskog suradnika.

Djeca su nakon identifikacije i procjene od strane psihologa i prezentacije rezultata procjene roditeljima uključena u rad igraonice.

Program rada igraonice odvijao se jednom tjedno u trajanju od dva sata.

Rad u igraonici bio je povezan s programom rada po Agazzi metodi kako bi razvojne i odgojne zadaće poticale cjelokupni razvoj djeteta- „djeteta kao životne klice koja teži razvoju“.

Darovitost djece isticala se kroz:

- spoznajne osobine
 - djeca su razvila stvaralačke sposobnosti,
 - svjesnost osobne vrijednosti,
 - svjesnost svojih sposobnosti i mogućnosti,
 - ustrajnost u radu da se ostvari cilj,
 - razvila su individualnost.

- emocionalne osobine
 - razvila su svjesnost vlastitih emocija i emocija drugih, njihovo prepoznavanje i prihvaćanje,
 - razvila su osjećaj sigurnosti i povjerenja kako u matičnoj skupini tako i u kontekstu igraonice,
 - razvila su prihvaćanje neuspjeha kao sastavni dio aktivnog učenja,
 - razvila su samopouzdanje,
 - razvila su slobodu u samostalnom mišljenju i postupcima,
 - kontroliranje vlastitih emocija.

- socijalne osobine
 - razvila su prosocijalno ponašanje: empatija, suradnja, dijeljenje, iskazivanje brige o drugima,
 - razvila su socijalnu interakciju među djecom,
 - razvila su međusobnu toleranciju i međusobno uvažavanje,
 - njegovala su zajedništvo i pomaganje među djecom,
 - napredak u shvaćanju i rješavanju socijalnih problema.

Tijekom godine roditelji su individualnim kontaktima obaviješteni o aktivnostima i napretku djece.

Zadnji dan igraonice održan je ogledni sat na kojem su bila prisutna djeca, njihovi roditelji i psiholog-vanjski suradnik.

Roditelji su se zajedno s djecom uključili u aktivnosti, razgovarali su i informirali se o proteklom razdoblju, prezentiran im je rad djece u igraonici.

Djeca su iskazala veliko zanimanje i interes za sve aktivnosti u igraonici.

5.4.3. IZVJEŠĆE O RADU S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Nastojali smo poduprijeti inkluziju djece s posebnim potrebama u redovni program i kroz razne aktivnosti zadovoljiti njihove specifične potrebe.

U svrhu što kvalitetnijeg rada i rješavanja teškoća kod djece, važan faktor imao je timski rad koji je uključivao suradnju: roditelja, pedagoginje, psihologa, logopeda, odgojitelja, Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju u Križevcima i udrugu „Vrtuljak“ iz Križevaca.

U svim skupinama djeca su usvojila vrijednosti humanizma i tolerancije, pridavala važnost međusobnim odnosima i prihvaćanju različitosti.

Dječak L.B. Vrtić pohađa 2 puta tjedno, dok je 3 puta tjedno uključen u sustav defektološkog tretmana u COOR-u. Stručni tim Vrtića uz konzultacije sa stručnim timom Centra, predlaže roditeljima nastavak polaznja DV Zraka sunca ali također i uključivanje 3 dana u tjednu u predškolski odgoj COOR-a, gdje bi se uključio u individualne i grupne rehabilitacijske programe s odgojiteljicama i edukacijskim rehabilitatorom, u program senzorne integracije te u logopedski tretman. Ostanak u programu redovnog Vrtića važan je zbog razvoja socijalnih vještina. Samostalan je u hranjenju, osobnoj higijeni i svim životno praktičnim aktivnostima. Povremeno se uključuje u aktivnosti i rad skupine. Voli sudjelovati u motoričkim aktivnostima (vježbe, ples) a za likovne aktivnosti povremeno je tražio pomoć. Djeca iz skupine vrlo dobro su prihvatila dječaka. Emocionalno je topao, izražava emocije prema odgojiteljima ili dragim osobama putem zagrljaja ili poljubaca. Ponekad kontakt s djecom uspostavlja guranjem i uzimanjem stvari iz ruku, kada se ne može verbalno izraziti ili kada nešto nije po njegovoj volji vrišti. L.B. pozitivno reagira na pohvalu koja mu predstavlja nagradu za dobro obavljen zadatak. Pažnja je kratkotrajna tako da aktivnosti treba često mijenjati i usmjeravati ga na novu aktivnost.

Povremeno koristi govor, odnosno naučene fraze za razgovor s odgojiteljima.

Tijekom pedagoške godine kod dječaka je uočen napredak na svim područjima razvoja.

Dječak A.S. Vrtić polazi drugu godinu. Socijaliziran je, omiljen među djecom. Uključuje se u sve ponuđene aktivnosti. Ponekad pokazuje potištenost-pretpostavljamo da je to posljedica rastave roditelja koja je u tijeku. Oba roditelja dobro surađuju s odgojiteljima. Ima manje govorne teškoće. Zbog logopedskog tretmana postiže napredak u tom području razvoja. Predlažemo nastavak logopedskog tretmana u idućoj godini.

5.4.4. IZVJEŠĆE O RADU S DJECOM S POREMEĆAJIMA JEZIČNO-GOVORNE KOMUNIKACIJE

Početak pedagoške godine 2018./2019. obilježen je provođenjem procjene sve predškolske djece u DV Zraka sunca.

Nakon procjena predškolaca ostvarena je komunikacija s roditeljima kako bi se odredili ciljevi logopedske terapije za svako dijete i određen je raspored dolazaka na logopedsku terapiju. . Provodili su se individualni savjetodavni razgovori i konzultacije s roditeljima i odgojiteljima. Sastanci su se kontinuirano provodili tijekom cijele godine. Ove godine ostvareni su svi oblici logopedske terapije (individualna, grupna, praćenje djece, savjetovanje roditelja i odgojitelja).

Državni pedagoški standard propisuje satnicu kojom je naglašeno da se direktan rad s djecom, roditeljima i odgojiteljima odvija u trajanju od 5 sati dnevno. Propisano trajanje jedne logopedske

terapije u dječjem vrtiću je 25 minuta. Uz takvu računicu u jednom tjednu broj logopedskih terapija treba biti maksimalno 50.

U DV Zraka sunca u logopedsku terapiju uključeno je 13-ero djece, 7-ero predškolaca i 1-no dijete niže kronološke dobi dok je 5-ero djece praćeno. Od 8-ero djece uključenih u direktnu logopedsku terapiju 3-je djece je uspješno završilo logopedsku terapiju dok 5-ero djece zbog opsežnosti teškoća logopedsku terapiju trebaju nastaviti i sljedeće pedagoške godine. Važno je naglasiti kako je interes i suradnja od strane roditelja za jezične i govorne vježbe bio proporcionalan uspješnosti tretmana. Tablica 1. prikazuje raspodjelu jezično-govornih teškoća u DV Zraka sunca.

Tablica 1. Vrste teškoća djece uključene u logopedsku terapiju u DV Zraka sunca

Vrste teškoće	Broj djece
Artikulacijski poremećaj:	12
Labdmacizam	5
Rotacizam	5
Sigmatizam	6
Tetizam	1
Kapacizam i gamacizam	1
Fonološki poremećaj	4
Jezični poremećaj	3
Usporeni jezično-govorni razvoj	2
Poremećaj pažnje	1

Zbog nemogućnosti roditelja u sudjelovanju u logopedskoj terapiji, uvedena su **savjetovanja za roditelje** koja su omogućila kvalitetniju suradnju i pravovremenu izmjenu informacija između logopeda i roditelja kao i upute za rad kod kuće.

Suradnja s roditeljima ostvarila se kroz navedene oblike:

- Individualne konzultacije, individualna savjetovanja, pisane upute i instrukcije te upućivanje na stručnu literaturu
- Prezentacijom rada s djetetom i direktnim instruiranjem roditelja
- Pomoću bilježnice s primjerima vježbi za svako dijete u tretmanu

Suradnja s odgojiteljima je ostvarena kroz:

- Individualne usmene instrukcije i pismene upute za rad s djecom
- Razmjene informacija o djetetovom statusu i napretku u logopedskoj terapiji

Odgojitelji su bili informirani o tijeku i rezultatima logopedske trijaže i dijagnostike, postupcima koji se poduzimaju tijekom logopedske terapije, potpomagali su komunikaciju s roditeljima i provodili posebne postupke unutar odgojnih skupina sa svrhom poticanja predvještina pisanja i čitanja, govora i jezičnih sastavnica.

Suradnja izvan vrtića

- Ostvarena je suradnja s Poliklinikom SUVAG, Općom bolnicom Bjelovar i Općom bolnicom Koprivnica i Centrom Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u obliku dijagnostičkih postupaka i praćenja djece s teškoćama.
- Ostvarena je suradnja sa stručnim timom OŠ Vladimir Nazor, OŠ Ljudevit Modec u obliku sastanaka stručnih timova usmjerenih na prijelaz djece iz dječjeg vrtića u školu

- Ostvarena je suradnja sa stručnim timom Centra za odgoj i obrazovanje u Križevcima usmjerena na integraciju djece s teškoćama u razvoju
- Ostvarena je suradnja s Centrom za promicanje zdravog razvoja djece, mladih i obitelji „VRTULJAK“ koja promiče zdrav razvoj djece i odraslih
- Ostvarena je suradnja s Volonterskim centrom „Link“ koji su djelovali kao posrednici u pronalasku volonterki za djecu s teškoćama koji su polazili kraći program predškole

Individualno stručno usavršavanje:

- Edukacija: „**Stručna podrška u ranoj razvojnoj dobi**“, Mali dom – Dnevni centar za rehabilitaciju djece i mladeži, Zagreb, 2018.-2019.
- Webinar: "**Techniques for Teaching Vocalization on Command: Working with Clients Not Yet Imitating**", Renee Roy Hill, 2018.
- Edukacija: „**Emocije i emocionalni razvoj**“, Centar za promicanje zdravog razvoja djece, mladih i obitelji „VRTULJAK“, Ivona Hrg, Križevci, 2019.
- Radionica: „**Rad s roditeljima – kako da uspješno čuju stručni savjet**“, Tatjana Gjurković, Centar Proventus, Križevci, 2019.
- Predavanje: "**Kako komunikacijom oblikovati snažan mozak djeteta?**", Irena Orlović, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Radionica: „**Utjecaj medija na mozak u razvoju**“, Pučko otvoreno učilište Koprivnica, Eva Brlek, Koprivnica, 2019.
- Predavanje: "**Tople pahulje i hladne bodlje u emocionalnom povezivanju s djetetom**", Tatjana Gjurković, Školska knjiga, Zagreb, 2019.

U sljedećoj pedagoškoj godini logoped će, uz individualne jezično-govorne vježbe, planirati rad na:

- Prevenciji i ranoj intervenciji jezično-govornih poteškoća te poteškoća u čitanju i pisanju
- Edukaciji odgojitelja o prepoznavanju jezično-govornih i komunikacijskih teškoća i važnosti rane intervencije u dječjem vrtiću
- Suradnji s roditeljima (individualna prezentacija vježbi s djetetom)
- Suradnji sa školama sa svrhom preventivnog i intervencijskog rada s djecom koja imaju predispoziciju za razvoj poteškoća učenja, odnosno, čitanja i pisanja.

6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

U cilju unapređivanja naše odgojno-obrazovne prakse, obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojnih radnika organizirali smo i sudjelovali u individualnim i skupnim oblicima stručnog usavršavanja. Stručno usavršavanje bilo je usmjereno kako ostvarivanju bitnih zadaća na području unapređivanja odgojno obrazovnog rada tako i podizanju stručnih kompetencija svih odgojno obrazovnih djelatnika.

Odgojitelji i stručni suradnici **istražujući vlastitu praksu otkrivali su osobne potrebe za novim znanjima važnim za uspješnost u obavljanju svojih zadaća.** Kako su ove godine aktivnosti i projekti bili usmjereni na humane vrijednosti, komunikaciju s prirodom, etno baštinom zatim na podršku potencijalno darovitoj djeci, na ostvarivanje kurikuluma predškole i drugih posebnih programa, usavršavanja su tekla upravo u tom smjeru.

6. 1. Individualno stručno usavršavanje

Individualno stručno usavršavanje vezano za područje posebnog stručnog interesa, za aktivnosti ili projekt koji je odgojitelj ostvarivao odnosilo se uglavnom na rad na stručnoj literaturi, prezentaciju na našim skupovima, na pisano izvješće u godišnjoj valorizaciji i dokumentacijskim mapama.

Odgojitelji u Programima stručnog usavršavanja u rubrici stručna literatura navode knjige na kojima su radili. Prezentacija u izvješćima i dokumentacijskim mapama kod odgojitelja pokazuje onaj stručni nivo koji je očekivan nakon toliko apsolvirane stručne materije. Odgojitelji, prezentirajući svoj praktični rad koriste sve raspoložive pedagoške kategorije i terminologiju svojstvenu profesiji odgojitelja. To je razlog da su posebno stručno prezentirana postignuća izravno ugrađena u godišnje izvješće našeg vrtića.

Individualno stručno usavršavanje ostvarivali smo radom na ovoj literaturi:

1. Agazzi Institute (1995.), Rosa Agazzi and her contribution to Italian pedagogy and nursery education Brescia Council
2. Agazzi, R. (1997.), Radni materijal Dječjeg vrtića. Mompiano (Brescia)
3. Agazzi Institute Istituto Pasquali-Agazzi (2001). Alleorigini dell' esperienza agazziana: sottolineature e discorsi Vol. II Edizioni Junior, Brescia
4. Bruner, J. i grupa autora (2000.), Kultura obrazovanja, Educa, Zagreb
5. De Beni, M. (2007.) Potrebno je imati hrabrosti biti odgojitelj – predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
6. De Beni, M., Šimović A. i Anna Lisa Gasparini (2012.), Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda; Pedagogy of Communion and the Agazzi Method; Pedagogia di comunione e Metodo Agazzi, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zarebu, Zagreb
7. Čudina-Obradović, M; Brajković, S.(2009): Integrirano poučavanje, Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb
8. Miljak, A. (2007.). Teorijski okvir sukonstrukcije kurikuluma, Zbornik radova, Kurikulum, Školska knjiga, Zagreb 205. -249.
9. Milan, G. (2007.), Odgoj i zajednica, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
10. Milan, G. (2008.), Koraci koji vode k susretu, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

11. Milan, G. (2008.), Čvrsti temelji: odnos JA –TI, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
12. Miljković, D. i Rijavec, M. (2002.), Bolje biti vjetar nego list – psihologija dječjeg samopouzdanja, EP, Zagreb i D2, Karlovac.
13. Nacionalni okvirni kurikulum (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, RH, Zagreb
14. Seme-Stojnović, I. i Vidović. T. (2006.), Igrajmo se pleterima: reljefni radni listovi za vježbanje grafomotorike u predškolskoj dobi, Školska knjiga, Zagreb
15. Silić, A. (2007.), „Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi“. Mali profesor, Zagreb.
16. Silov, M. (2007.), Smisao odgoja – predavanje. Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
17. Slunjski, E. (2001). Integrirani predškolski kurikulum, rad djece na projektima, Mali profesor Zagreb.
18. Slunjski, E.(20012.), Tragovima dječjih stopa, Profil, Zagreb
19. Starc, B. i sur. (2004.). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
20. Vilke, M. (1991.), „Dijete i strani jezik“. Školska knjiga, Zagreb.
21. Vasta, R., Marshal, M. H. i Miller, S. A. (1988). Dječja psihologija – moderna znanost, Naklada Slap, Jastrebarsko.
22. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
23. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete (RH br. 7/8 od 18. 06. 1991.)
24. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju - Narodne novine 10/97, 107/07 i 93/137 i NN 084/2013., Zakon o izmjenama i dopunama navedenog Zakona
25. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine 63/08 i 90/10)
26. Ljubetić, M. (2006) Biti kompetentan roditelj, Zagreb, Mali profesor
27. Miljak, A., Vujičić, L. (ur.) (2002) Vrtić u skladu s dječjom prirodom "Dječja kuća".
28. Petrović-Sočo, B. (2007) Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje-holistički pristup, Zagreb, Mali profesor
29. Slunjski, E. (2006) Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću organizaciji koja uči, Zagreb, Mali profesor, Čakovec, Visoka učiteljska škola u Čakovcu
30. Šagud, M. (2006) Odgajatelj kao reflektivni praktičar, Petrinja, Visoka učiteljska škola u Petrinji
31. Juul, J. (2006) Ovo sam ja! Tko si ti?, Zagreb, Naklada Pelago
32. Juul, J. (2008) Vaše kompetentno dijete - prema novim temeljnim vrijednostima Obitelji, Zagreb, Naklada Pelago
33. Katz, L. G., McClellan, E. (1999) Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije: uloga odgajateljica i učiteljica, Educa, Zagreb
34. Loupan, B. C. (2006) Vjerujte u svoje dijete : Buđenje djetetovih punih potencijala
35. Barth, B. M. (2004) Razumjeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo oblikovanje: problemi prijenosa znanja, Zagreb, Profil akademija
36. Ferrucci, P. (2000) Što nas uče djeca, Zagreb, Algoritam
37. Ayers, A. J. (2002) Dijete i senzorna integracija
38. Jensen, E. (2005) Poučavanje s mozgom na umu, Zagreb, Educa
39. Victoria Kindle Hodson, Otkrijte stil učenja vašeg djeteta
40. Stoll, L. Fink, D. (2000) Mijenjajmo naše škole, Zagreb, Educa

41. Morin, E. (2002) Odgoj za budućnost, Zagreb, Educa
42. Bruner, J. (2000) Kultura obrazovanja, Zagreb, Educa
43. C. Lubich (2000.) Počasni doktorat iz Pedagogije Američkog Katoličkog Sveučilišta-predavanje
44. DV Zraka sunca (2000.) Umijeće ljubavi-projekt religijskog odgoja po metodi Agazzi
45. Edita Slunjski i sur. (2015.) Izvan okvira-kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma, Zagreb, Elemental
46. Težak D., Čudina-Obradović M. (Priče o dobru priče o zlu (Priručnik za razvijanje moralnog prosuđivanja djece), Zagreb, Školska knjiga

6.2. Skupne oblike usavršavanja realizirali smo kroz:

- odgojiteljska vijeća,
- stručne aktive,
- radionice,
- stručne skupove izvan ustanove.

Zadovoljavanje naših stručnih obrazovnih potreba usmjerili smo na razvoj **Kurikuluma našeg vrtića**, na kontinuirano osposobljavanje odgojitelja i ostalih stručnih radnika za zajedničko izgrađivanje kvalitete odgojno obrazovne prakse temeljene na suvremenim pristupima razvoju, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi te partnerstvu s roditeljima.

Skupni oblici stručnog usavršavanja unutar Vrtića, stručni aktiv i radionice:

„Pripreme za novu pedagošku godinu 2018./19.“

Nositelj: Mirijana Bidoli, pedagog

Stručni aktiv odgojitelja

Rujan 2018.

„Strop naše učionice je nebo“

Nositelj: Jelena Šaško, odgojiteljica i Agazzi učiteljica

Stručni aktiv odgojiteljica

Studeni 2018.

„Kako djetetu približiti nešto sasvim apstraktno?“

„Opserviranje i dokumentiranje-umijeće odgajanja“

Nositelj: Mirijana Bidoli, pedagog

Studeni 2018.

„Prva pomoć“

Nositelj: Valentina Mikulčić, zdravstvena voditeljica

Siječanj 2019.

„Humane vrijednosti od malih nogu“

Nositelj: Mirijana Bidoli, pedagog

Veljača 2019.

„Vrt i vrtlarstvo po uzoru na Agazzi metodu“

Nositelj: Jelena Šaško, odgojiteljica i Agazzi učiteljica

Veljača 2019.

„Humanistički pristup (vrijednosti) i odgovornosti u skladu s etičkim kodeksom i Zakonom o zaštiti osobnih podataka“

Nositelj: Mirijana Bidoli, pedagog

Travanj 2019.

„Pisanje Izvješća o ostvarivanju godišnjeg plana i programa za pedagošku godinu 2018/19. i vrednovanje kurikuluma“

Nositelj: Mirijana Bidli, pedagog

Svibanj 2019.

Sudjelovanje na stručnim skupovima izvan Vrtića kao sudionici:

Stručni skup za odgojitelje

Tema: **„Likovni izraz predškolskog djeteta i naivna likovna umjetnost“**

Nositelj skupa: Agencija za odgoj i obrazovanje

Rujan 2018.

Galerija naivne umjetnosti, Hlebine

Konferencija Criscon

Teme: **Digitalna suradnja i istraživanja uz Office 365 alate, Informacijsko komunikacijska tehnologija u nastavi, Igrajmo se jezikom uz tehnologiju**

Nositelj skupa: Criscon Križevci

Rujan , 2018.

Razvojni centar i tehnološki park Križevci

XVIII. Križevački pedagoški dani

Tema: **„Interdisciplinarni pristup odgoju i obrazovanju“**

Nositelj skupa: Hrvatski pedagoško-književni zbor-Ogranak Križevci i agencija za odgoj i obrazovanje

Listopad 2018.

Hrvatski dom, Križevci

Okrugli stol

Tema: **„Načini suradnje Udruge „Vrtuljak“ s odgojno-obrazovnim institucijama“**

Nositelj: Udruga „Vrtuljak“ Križevci

Studeni 2018.

Prostorije Udruge „Vrtuljak“, Križevci

Edukacija za odgojitelje

Tema: **„Emocije i ponašanja-metode rada za poticanje socio-emocionalnog razvoja djece“**

Nositelj: Udruga „Vrtuljak“, Križevci

Siječanj 2019.

Prostorije Udruge „Vrtuljak“, Križevci

Međuzupanijski stručni skup

Tema: **„Kvalitetna pedagoška dokumentacija u razvoju suvremenog kurikuluma“**

Nositelj skupa; Agencija za odgoj i obrazovanje
Veljača 2019.
Multimedijski kulturni centar i DV Zraka sunca Križevci

Edukacija za odgojitelje
Tema: „**Kako mozak prima i odrađuje informacije?-upoznajmo senzornu integraciju**“
Nositelj: Udruga „Vrtuljak“, Križevci
Travanj, 2019.
Prostorije Udruge „Vrtuljak“, Križevci

Stručno usavršavanje
Tema: „**Djeca izvan okvira i umjetničko stvaralaštvo**“
Nositelj skupa: ACE (Art and Creativity in Education) i Učiteljski fakultet Zagreb
Svibanj 2019.
Učiteljski fakultet, Zagreb

Stručno usavršavanje iz Agazzi metode
Tema: „**Metoda Agazzi**“
Nositelj skupa: Institut Pasquali Agazzi
Svibanj 2019.
Brescia, Italija

Međunarodni seminar iz Pedagogije zajedništva
Tema: „**Pedagogija zajedništva za identitet svijeta. Škola za realnost/utopija.**“
Nositelj skupa: Sveučilište Sophia, Loppiano, EDU
Lipanj 2019.
Loppiano, Italija

Sudjelovanje na stručnim skupovima izvan Vrtića kao predavači:

Međunarodni seminar iz Pedagogije zajedništva
Tema: „**Odgoj za građanstvo kroz izradu slikovnice Priča o Križevcima.**“
Nositelj: Ružica Bjeličić, odgojiteljica savjetnica
Lipanj 2019.
Loppiano, Italija

Grupni oblici stručnog usavršavanja u kontekstu navedenih aktivnosti bili su u pravom smislu riječi u funkciji ostvarivanja dominantnog cilja razvoja kurikuluma Vrtića, podizanja razine kvalitete života i rada Vrtića te usklađivanje sa zahtjevima sadržanim u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Zaključak: Ovakav pristup stručnom usavršavanju obogatio je i proširio temeljna znanja i sposobnosti stručnih radnika te ga kao takvog mislimo nastaviti i slijedeće godine. Stečena znanja, vještine i iskustvo primjenjivat ćemo i nadalje u neposrednoj odgojno obrazovnoj praksi.
7.SURADNJA S RODITELJIMA

U našem Agazzi vrtiću obitelj se uključuje potpuno, što znači da se uključuje i majka i otac. Suradnja je ostvarivana prema načelu partnerstva što podrazumijeva prihvaćanje roditelja kao ravnopravnih članova Vrtića, partnera koji mogu pridonijeti ostvarivanju programa i obogatiti ga svojim idejama i sudjelovanjem. Od samog početka rada gradilo se međusobno povjerenja i otvorenost s ciljem ostvarivanja izravne, kvalitetne međusobne komunikacije. Komunicirajući i zajedno radeći uzajamno smo bogatili naše spoznaje o djeci, načine druženja, igre i rada s djecom. Posebna pažnja pridana je roditeljima koji su samoinicijativno tražili suradnju i kvalitetno surađivali na dobrobit djeteta.

Roditelji, naši prvi suradnici u odgoju i obrazovanju djece zajedno s nama ostvarivali su ciljeve i zadaće:

1. Osiguravanje fizičke, psihičke i socijalne zaštite djeteta,
2. Stalne uzajamne izmjene informacija o djeci, sadržajima i načinima rada u Vrtiću,
3. Uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni rad Vrtića, planiranje i zajedničko sudjelovanje u programu rada s djecom,
4. Davanje doprinosa kvalitetnom roditeljstvu,
5. Individualna suradnja s roditeljima djece s poteškoćama u razvoju i razvojnim problemima

Suradnju s roditeljima započeli smo prije polaska djece u Vrtić. Na prvom, informativnom roditeljskom sastanku, roditelji su dobili informacije o načinu rada u Vrtiću, brizi za djecu, sadržajima rada, problemima prilagodbe, mjerama zdravstvene prevencije u radu s djecom s poteškoćama u razvoju i posebnim potrebama. Na početku nam je bilo važno uspostavljanje ugodne komunikacije i povjerenja, prije svega, između odgojiteljica i roditelja. Oni su komunicirali svakodnevno, imali su najviše informacija o pojedinom djetetu za međusobno izmjenjivanje.

Oblici partnerstva s roditeljima koje smo ostvarili tijekom pedagoške godine:

• Svakodnevna razmjena informacija

Vizualno pisana komunikacija s roditeljima preko „Kutića za roditelje“ koji je sadržavao odgojno-obrazovni program, proces rada, cilj i zadaće projekata, jelovnik, obavijesti, kutiju s prijedlozima, primjedbama i pohvalama, panoe s radovima djece, fotografijama djece u aktivnosti i dječjim komentarima.

- **Individualni razgovori** po potrebi tokom cijele godine (20 razgovora vezano uz prilagodbu i ponašanje djece, te razmjenu informacija i iskustava).

Individualni razgovori s roditeljima djece s poteškoćama i COOR-om (1 razgovora vezano uz razmjenu informacija i planiranje daljnjeg odgojno – obrazovnog rada). Individualni razgovori s roditeljima djece jasličke dobi pri prelasku u vrtićku skupinu (5 razgovora vezano uz tijek prilagodbe u novoj skupini).

- Neposredno uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni proces putem **radionica za nove roditelje i djecu** krajem kolovoza s ciljem upoznavanja djece s ambijentom u kojem će boraviti, te **kreativne radionice** za roditelje i djecu vezano uz blagdan.
- Uključivanje roditelja u **akciju „Bezbroj načina darivanja“** u predbožićno vrijeme s ciljem prikupljanja raznih donacija za osobe u potrebi.
- **Upitnik za roditelje** koji je proveden u siječnju 2019. gdje su izrazili svoje prijedloge, ideje,

kritike i dr. kako bi pridonijeli poboljšanju kvalitete rada Vrtića. Sudjelovalo je 58-ero roditelja. Roditelji su iskazali zadovoljstvo radom Vrtića, a neki od njihovih prijedloga su: više roditeljskih sastanaka, više izlazaka s djecom na svježem zraku...

- **Anketa za roditelje**, provedena u svibnju 2019. kojom su valorizirali odgojno-obrazovni proces u Vrtiću. Anketu je ispunilo 46-ero roditelja. U anketi roditelji su izrazili veliko zadovoljstvo radom odgojiteljica, njihovim odnosom prema djeci i suradnjom s njima-roditeljima kao i suradnjom s ravnateljicom. Kao značajnu kvalitetu vrtića, roditelji su istaknuli stručan rad s djecom, raznovrsnost aktivnosti, obogaćenost programa rada odgojno-zdravstvenim i kulturnim programima (posjete, izleti, kazališne predstave) te pravilnost prehrane djece. Kao pozitivan primjer drugim vrtićima, roditelji su istaknuli: Agazzi metodu, rad u mješovitim skupinama, topao odnos prema djeci, kvalitetan program, vrtlarstvo, duh zajedništva, suradnju s lokalnom zajednicom, brigu o starijima te odnos osoblja prema roditeljima. Neki od prijedloga roditelja bili su: povećati broj predstava za djecu, staviti više igračaka u dvorište, proširiti parkiralište vrtića... Po provedenoj anketi zaključujemo da su roditelji prepoznali misiju i viziju Vrtića, korištene metode i pristupe koji su rezultirali napretkom njihove djece u svim područjima rasta i razvoja.
- Svi odgojitelji su predstavili aktivnosti i projekte roditeljima na kraju pedagoške godine.
- Uključivanje roditelja u organizaciju druženja nakon završne svečanosti predškolske skupine te pripremu kolača za promociju slikovnice i prezentaciju projekata.
- Suradnja u pripremi i organizaciji raznih aktivnosti tijekom pedagoške godine: prijevoza za izlete, donacije za izradu kostima za fašnik i druge prilike.
- Održali smo i Dan otvorenih vrata, 08.04.2019.

U ovoj pedagoškoj godini pripremili smo nekoliko roditeljskih sastanaka s tematikom:

Roditeljski sastanak 10.09.2018., predavači:

Ružica Bjeličić, odgojiteljica („Ljetovanje na Pagu“),

Branka Lazar, pedagoginja („Priprema djece za polazak u školu“),

Ružica Bjeličić, Sanja Đurec i Andreja Skalički, odgojiteljice („Program predškole“)

Roditeljski sastanak, 01.10.2018., predavačica:

Tatjana Relić-Niemčić, dr.med.spec. pedijatrije („Sprečavanje nesreća i praćenje sigurnosti djece rane i predškolske dobi“)

Roditeljski sastanak, 12.02.2019., predavačice:

Ivona Hrg, mag.psych. i Maja Krušić, mag.log. („Korištenje multimedijских sredstava i utjecaj na razvoj djece rane i predškolske dobi“)

Roditeljski sastanak, 10.06.2019., predavačice:

Ružica Bjeličić i Sanja Đurec („Priprema za ljetovanje na Pagu“)

Zaključak: U slijedećoj pedagoškoj godini i dalje ćemo uspješno razvijati partnerstvo s roditeljima i drugim članovima obitelji te im pružati još više mogućnosti za osobno uključivanje u aktivnosti odgojnih skupina. Obogaćivat ćemo kutiće za roditelje s još više povratnih informacija i zapažanja o aktivnostima djece kako bi u svakom trenutku znali što rade njihova djeca, zašto rade upravo to što rade i što to znači za njihov razvoj.

8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA KOJI SU SUDJELOVALI U

OSTVARIVANJU ZADAĆA KURIKULUMA I GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA

U protekloj godini bilo je iznimno dobre i učinkovite suradnje s mnogim vanjskim čimbenicima u svrhu suoblikovanja procesa odgoja i obrazovanja, realizacije određenih tematskih sadržaja, dobivanja savjetodavne i materijalne potpore za razvijanje i unapređivanje rada vrtića.

Ostvarili smo dobru suradnju s našim Gradom, Županijskim uredom državne uprave za odgoj i obrazovanje, zatim suradnju s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Sveučilištem u Zagrebu, Učiteljskim fakultetom te Agencijom za odgoj i obrazovanje radi stručne potpore, dobivanja smjernica za rad i ostvarivanja stručnog usavršavanja djelatnika. Suradnju smo ostvarivali s drugim vrtićima u Koprivničko-križevačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Varaždinskoj, Međimurskoj i Zagrebačkoj županiji radi razmjene iskustava i unapređivanja odgojno obrazovnog rada. Radi ostvarivanja načela kontinuiteta u odgoju i obrazovanju Vrtić je surađivao unutar razine sustava odgoja i obrazovanja, točnije s osnovnim školama s ciljem usklađivanja zajedničkog djelovanja usmjerenog na dijete i njegove dobrobiti. Vrtić je uvijek bio otvoren za suradnju sa svima koji su mu mogli pomoći u ostvarivanju zadaća, ponuditi djeci nova iskustva i doživljaje, popularizirati rad i učiniti ga što privlačnijim potencijalnim polaznicima.

To potvrđuje tabelarni prikaz naše suradnje:

SURADNICI	PLANIRANI SADRŽAJ RADA	OSTVARENO
Grad Križevci, Upravni odjel za društvene djelatnosti i druge službe	-suradnja u osmišljavanju i realizaciji pojedinih segmenata odgojno-obrazovnog procesa (značajni datumi i događanja)	-posjet gradonačelnika Dječjem vrtiću -posjet djece gradskoj upravi -sudjelovanje na Gradskim sportskim igrama vrtićanaca -nastup povodom Dana grada -sudjelovanje u utrci ulicama grada -akcija Grad prijatelj djece -nastup na Malom velikom križevačkom spravišću -izdavanje slikovnice „Priča o Križevcima“
Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje	-organizacija i provođenje stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika -stručna podrška i pomoć u realizaciji odgojno-obrazovnih zadaća i programa	-sudjelovanje na stručnim usavršavanjima za ravnatelje, odgojitelje i stručne suradnike dječjih vrtića kao sudionici i kao predavači te domaćini
Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet	-suradnja u organizaciji i realizaciji stručne prakse studenata predškolskog odgoja	- obavljanje stručne prakse studenata

Zavod za javno zdravstvo	-suradnja s pedijatrom, stomatologom, epidemiologom i drugim specijalistima	-posjete, predavanja za roditelje, savjetovanje HACCP-a i dr.
Osnovne škole : OŠ Ljudevita Modeca, OŠ "Vladimir Nazor"	-suradnja vezana uz upis djece u prvi razred -kreativne radionice vrtićanaca u školama	- posjete - Dječje aktivno ljeto, „Darujmo osmijeh gradu“ - Projekt "Odgaj za mir" -Međugeneracijsko druženje
Križevačka djevojačka straža	-predstavljanje ove povijesne postrojbe	-posjeta Vrtiću i prezentacija djelovanja straže
Policajska uprava Križevci Kontakt policajac	-provođenje edukativnog programa vezanog uz sigurnost djece u prometu	-posjet policijskoj postaji Križevci, prezentacija policijske opreme -edukativni program-prelazak ceste, edukativna akcija o važnosti autosjedalice-policajac priča priču -dolazak prometnog policajca u Vrtić
AMK Križevci, HAK	-suradnja u cilju razvoja samostalnosti, sigurnosti i spretnosti djece u prometu	-sudjelovanje na biciklijadi "Sigurno i vješto u prometu" edukativne akcije: "Vidi i klikni", Djeca prijatelji u prometu", "Siguran put do škole"
Kazališta	-suradnja u realizaciji kulturno-scenskih događanja	-posjet kazalištu „Trešnja“ - gostovanje lutkarskog kazališta „Svijet lutaka“ u Vrtiću
Muzej i Galerija grada Križevaca	-suradnja u osmišljavanju i prezentiranju likovnog stvaralaštva i kulturno-povijesne baštine	-posjet Gradskom muzeju, predstavljanje znamenitih Križevčana
Gradska knjižnica	-suradnja u osmišljavanju i prezentiranju dječjeg stvaralaštva i razvoju književnog izričaja	-organizacija posjeta s ciljem navikavanja djece na druženje s knjigom -promocija slikovnice „Priča o Križevcima“
Predškolske ustanove - vrtići	-suradnja u organiziranju stručnog usavršavanja odgajatelja	-zajednička druženja, posjeti, manifestacije u gradu -zajednička izrada slikovnice „Priča o Križevcima“

Domovi za starije nemoćne osobe	-posjete, radionice, Međugeneracijsko druženje	- Međugeneracijsko druženje u prostorima vrtića -posjete i darivanje za blagdane Božić i Uskrs
Srednja škola "Ivan Seljanec"		-Međugeneracijsko druženje
Katehetski ured za školstvo Crkva-župni uredi (lokalni)	-suradnja pri organizaciji stručnog usavršavanja za odgajatelje u vjerskom odgoju	-posjet crkvi sv. Marka Križevčanina -blagoslov plodova zemlje i kruha povodom Dana kruha -blagoslov djece i Vrtića
Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju	-priredbe, posjeti -stručna suradnja	-stručna suradnja vezano uz djecu s teškoćama u razvoju
Vatrogasna zajednica grada Križevaca	-posjeti i sudjelovanje u obilježavanju mjeseca zaštite od požara i Dana vatrogasaca	-posjet vatrogasnoj postaji Križevci, prezentacija vatrogasne opreme -prezentacija suradnje svih žurnih službi i način rada
Turistička zajednica grada Križevaca	- suradnja kod organizacije događaja i manifestacija u gradu	-"Križevački fašnik", "Dan grada", "Malo veliko spravišće"
Međunarodna udruga EDU iz Rima	-realizacija programa Pedagogije zajedništva	-stručni skupovi i predavanja
Međunarodna udruga "Sportmeet"	-suradnja i sudjelovanje na stručnom skupu	-stručni skup i radionice
Zajednica sportskih udruga grada Križevaca	-suradnja u organizaciji i realizaciji sportskih događaja u gradu	-ljetovanje na Pagu -Olimpijski festivala dječjih vrtića - Sportske igre vrtićanaca -Mala sportska škola -utrka vrtićanaca povodom Dana grada
Agazzi Institut i Dječji vrtić u Bresci	-suradnja u edukaciji i realizaciji Agazzi metode	-posjeta vrtiću u Bresci
Srednja gospodarska škola, Križevci	-posjet učenika	- projekt „Tulum slova“-učenici čitaju priče
Udruga „Dijete zove dijete“ iz Brescie	- suradnja u organizaciji Dječjeg aktivnog ljeta s bivšim vrtićancima i školom za animatore u Križevcima i Bresci	-realizacija Dječjeg aktivnog ljeta
Udruga "Living peace international"	-suradnja i sudjelovanje na stručnim skupovima	-dodjela Priznanja

Udruga „Vrtuljak“	-stručna suradnja	-roditeljski sastanak za roditelje naših polaznika -edukacije i radionice za odgojiteljice
Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije	-sudjelovanje na natječaju „Volim Podravinu i Prigorje“	-sudjelovanje na natječaju „Volim Podravinu i Prigorje“- osvojena prva nagrada
Etnografski muzej Zagreb i Radio Kaj	-sudjelovanje u odgojno-obrazovnoj akciji „Dajmo djeci korijene i krila“	- sudjelovanje na izložbi „100 dječjih vrtića za 100 muzejskih godina“
„Eduka savjet“, Sesvete	-seminari	-sudjelovanje na seminarima vezanim za zakonsku regulativu u dječjim vrtićima
Samostan sestre Bazilijanki	-akcija „Bezbroj načina darivanja“, posjet	-posjet jasličkoj skupini i donacija igračaka djeci koja borave u samostanu
Komunalno poduzeće Križevci	-akcije, radionice	-posjet Komunalnom poduzeću i reciklažnom dvorištu -sadnja cvijeća u gradu